

Starostwo Powiatowe
w Skarżysku-Kamiennej

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU SKARŻYSKIEGO

Skarżysko-Kamienna, 2004

SPIS TREŚCI

Starostwo Powiatowe.....	1
Wstęp.....	3
I. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ...	5
1. Informacje ogólne.....	5
2. Środowisko przyrodnicze.....	6
3. Turystyka.....	17
4. Infrastruktura techniczna.....	20
5. Gospodarka.....	27
6. Sfera społeczna.....	28
1. Uwarunkowania polityki lokalnego rynku pracy.....	32
Poziom i wartość stopy bezrobocia.....	32
Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oraz kształtowanie się wydatków z Funduszu Pracy.....	34
2. Pomoc społeczna.....	36
3. Ochrona zdrowia.....	39
4. Edukacja.....	42
5. Kultura i sport.....	47
7. Analiza SWOT.....	49
II. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI POWIATU.....	51
III. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW.....	55
1. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2004 – 2006.....	55
I.1.3. Przebudowa Al. Piłsudskiego w Skarżysku- Kamiennej.....	56
I.1.4. Przebudowa ul. Sokolej w Skarżysku- Kamiennej.....	56
2. Planowane długoterminowe zadania inwestycyjne w latach 2007 – 2013.....	65

I.1.32. Przebudowa ul. Prostej w Skarżysku – Kamiennej	74
IV. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANIAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU/WOJEWÓDZTWA.....	85
V. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO..	86
VI. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006 (OBLIGATORYJNIE) I NASTĘPNE PLANOWANE LATA (FAKULTATYWNIE).....	87
VII. SYSTEM WDRAŻANIA.....	91
VIII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.	93
IX. ZAKOŃCZENIE.....	98

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą powiatu skarżyskiego na lata 2004 – 2006, a także wskazuje planowane działania w latach 2007 – 2013.

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną powiatu, formułuje cele i zawiera opis strategii zmierzającej do osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego. Szacuje spodziewane efekty planowanych interwencji i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych powiatu.

Przygotowanie Planu Rozwoju Lokalnego poprzedził proces konsultacji społecznych. Projekt był przedmiotem dyskusji komisji Rady Powiatu. Dokument oparty został na założeniach ujętych w Strategii Rozwoju Powiatu Skarżyskiego, informacjach uzyskanych

z Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Zarządu Dróg Powiatowych oraz wydziałów Starostwa:

- Rolnictwa, Ochrony Środowiska, i Zagospodarowania Przestrzennego,
- Zdrowia i Polityki Społecznej,
- Edukacji, Kultury Fizycznej i Sportu,
- Promocji i Rozwoju Powiatu,

a także danych uzyskanych z Urzędu Statystycznego w Kielcach.

Plan Rozwoju Lokalnego 2004-2006 będzie służył jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym, podejmowanych z zasobów środków własnych, jak również pozwoli określić wysokość interwencji z funduszy unijnych.

I. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

1. Informacje ogólne

Powiat skarżyski jest jednym z 13 powiatów województwa świętokrzyskiego. Położony jest w jego północnej części, na pograniczu z województwem mazowieckim. Usytuowany jest na obrzeżach Gór Świętokrzyskich, w dolinie rzeki Kamienna i jej dopływów. Obecnie zajmuje powierzchnię 395 km². Liczba ludności na dzień 01.01.2004 wynosiła 81 296 osób.

Powiat tworzą: miasto Skarżysko-Kamienna, miasto i gmina Suchedniów oraz gminy wiejskie: Bliżyn, Łączna i Skarżysko Kościelne. Skarżysko-Kamienna nie posiada tradycji powiatowych. Miasto stało się siedzibą powiatu po reformie administracji w 1998 roku.

Ze względu na występujące tu bogactwa naturalne (rudy żelaza i metali kolorowych, złoża kwarcytu), na terenach tych od wieków powstawały kopalnie, huty, odlewnie, kuźnie, tworząc za czasów Stanisława Staszica Staropolski Okręg Przemysłowy. W okresie międzywojennym obszar ten został zaliczony do Centralnego Okręgu Przemysłowego. Tak więc historia tych terenów wiąże się nierozdzielnie z rozwojem przemysłu.

Negatywne skutki zmian gospodarczych, które wystąpiły po 1989 roku odbiły się na gospodarce tego terenu. Wynikiem problemów gospodarczych największych zakładów pracy jest bardzo wysoki i ciągle rosnący poziom bezrobocia.

Uwarunkowania przyrodnicze, czyli m.in. gleby niskiej jakości, duża lesistość, a także rozdrobnienie gospodarstw rolnych oraz funkcjonujące przez wiele lat duże zakłady przemysłowe nie sprzyjają rozwojowi rolnictwa i intensyfikacji produkcji rolnej.

Powiat skarżyski ma duże walory turystyczne – jego tereny rozciągają się w granicach parków krajobrazowych, występują tu duże zbiorniki wodne. Odbywa się wiele cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych pod patronatem Starostwa Powiatowego.

Powiat posiada na swoim terenie liczne zabytki przemysłu, architektury, sztuki i rzemiosła, m. in. ślady człowieka i eksploatacji kopalń przez starożytnych górników w rezerwacie archeologicznym „Rydno”, pomnik upamiętniający wydarzenia powstania styczniowego opisane przez Stefana Żeromskiego w „Echach Leśnych” oraz wiele pomników przyrody.

W powiecie działa dobrze rozwinięta sieć kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym. Absolwenci gimnazjów kontynuują naukę na terenie powiatu w szkołach zawodowych zasadniczych, średnich i policealnych oraz w liceach ogólnokształcących. W szkołach powiatu skarżyskiego kształcą się także młodzież z innych powiatów.

Sieć komunikacyjna jest dobrze rozwinięta. Przez powiat biegnie droga międzynarodowa nr 7 i drogi krajowe łączące Skarżysko-Kamienną ze wschodem i zachodem Polski. W Skarżysku znajduje się duży węzeł kolejowy i jedna z największych w kraju stacji rozrządowych Polskich Kolei Państwowych.

Ponadto w powiecie funkcjonują bardzo ważne instytucje, takie jak: Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Komenda Policji, Powiatowa Straż Pożarna, Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna.

2. Środowisko przyrodnicze

2.1. Ukształtowanie terenu

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym omawiany teren należy do makroregionu Wyżyna Kielecka, obejmującego znaczną część Płaskowyżu Suchedniowskiego oraz fragmenty mezoregionów: od północy Garbu Gielniowskiego i Przedgórze Iłżeckiego oraz od południa Gór Świętokrzyskich.

Głównymi osiami morfologicznymi powiatu są, prostopadłe do siebie, doliny rzek Kamiennej i Kamionki. Na południe od doliny Kamiennej wznosi się wysoczyzna Płaskowyżu Suchedniowskiego. Średnia jej wysokość waha się w granicach 340 – 350 m n.p.m. Wysoczyzna rozcięta jest doliną Kamionki, w rejonie Suchedniów – Skarżysko głębokość rozcięcia wynosi 40 – 50 m.

Południowy fragment powierzchni powiatu leży w obrębie Pasma Klonowskiego osiągającego kulminację na Bukowej Górze (483 m n.p.m) należącego do krainy Gór Świętokrzyskich. Północno-zachodni fragment powierzchni powiatu położony na północ od doliny Kamiennej obejmuje swym zasięgiem wysoczyznę Garbu Gielniowskiego o średniej wysokości 300–320 m n.p.m. z kulminacją na Górze Altana 408 m n.p.m. Północno-wschodni kraniec powiatu, w rejonie Skarżyska Kościelnego, należy do Przedgórze Iłżeckiego. Jest to teren dość nisko położony w stosunku do otaczających go wysoczyzn o średniej rzędnej wahającej się w granicach 230–240 m n.p.m. z kulminacją na Grzybowej Górze (254 m n.p.m.).

2.2. Powietrze atmosferyczne.

Powiat skarżyski położony jest na granicy dwóch regionów klimatycznych: Małopolskiego i Mazowieckiego, zatem jego elementy charakterystyczne są dla strefy pośredniej, gdzie ściera się wpływ klimatu wyżynnego i nizinnego.

Powiat posiada stosunkowo niski poziom zanieczyszczeń powietrza emitując 1,2 % zanieczyszczeń w skali całego województwa.

Tab.1. Rozkład emisji w powiecie skarżyskim¹

	Rok	Pyły ogółem		Zanieczyszczenia gazowe									
		Mg	%	SO ₂		NO _x		CO		CO ₂		Pozostałe	
				Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%
powiat skarżyski	2001	598	9,6	959	2,1	314	1,5	597	5,1	19810	0,2	16	1,6
	2002	528	8,4	822	1,9	268	1,4	482	4,4	80024	0,7	17	2,6
woj. świętokrzyskie	2001	6230	100	46560	100	20972	100	11631	100	11098966	100	1000	100
	2002	6313	100	44151	100	19579	100	10859	100	10820346	100	641	100

Biorąc pod uwagę kryterium ochrony zdrowia oraz kryterium ochrony roślin powiat skarżyski zakwalifikowano do klasy A, oznaczającej, że poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej. Ocena każdej substancji, sporządzonej ze względu na ochronę zdrowia, została zakwalifikowana do klasy A, co przedstawia tabela nr 2.²

Tab. 2. Klasyfikacja wynikowa dla poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze powiatu skarżyskiego³.

SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	Klasa ogólna powiatu
A	A	A	A	A	A	A	A

Ochrona powietrza, zgodnie z art. 85 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627) polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

1. utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,

¹ Dane z Głównego Urzędu Statystycznego.

² Stacja pomiarowa monitoringu w powiecie skarżyskim znajduje się w Skarżysku-Kamiennej przy ul. Słowackiego 25. Jednostką prowadzącą pomiary jest WSSE, a substancjami oznaczanymi są: SO₂, NO₂, pył BS (BS – black smoke – pył zawieszony mierzony metodą reflektometryczną), Pb.

³ Dane z Głównego Urzędu Statystycznego.

2. zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych ,
gdy nie są one dotrzymane.

Wymaganiem działaniem jest więc tutaj utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

2.3. Wody

1) Wody powierzchniowe

Powiat skarżyski leży na obszarze czterech zlewni drugiego rzędu: Kamiennej, Pilicy, Iłzanki i Nidy. Zlewnia Kamiennej obejmuje swoim zasięgiem ok. 85% powierzchni powiatu i wraz z swymi dopływami Kamionką, Kaczką, Bernatką, Oleśnicą, Kuźniczką i Kobyłanką stanowi główny system drenażu wód gruntowych. Zachodnia część powiatu w rejonie Świniej Góry odwadniana jest przez rzekę Krasną z dopływami należącą do zlewni Pilicy. Do zlewni Iłzanki należy ciek wypływający z rejonu wsi Kierz Niedźwiedzi, natomiast cieki spływające z południowych stoków Pasma Klonowskiego należą do zlewni Lubrzanki.

Racjonalną gospodarkę zasobami wodnymi umożliwiają zbiorniki retencyjne, które oprócz funkcji przeciwpowodziowej (niewielkiej) spełniają głównie rolę rekreacyjno-sportową. Na rzece Kamionce w Skarżysku-Kamiennej znajduje się zbiornik „Rejów” o powierzchni ok. 30 ha. Podobną rolę pełni w Suchedniowie (na tej samej rzece) zbiornik „Suchedniów” o powierzchni 21,4 ha. Na rzece Żarnówce w miejscowości Mostki znajduje się zbiornik rekreacyjny i przeciwpożarowy o powierzchni ok. 30 ha.

Gwałtowne opady w 2002 r. spowodowały zniszczenie zaporowego zbiornika wody na rzece Kamiennej w Bliżynie. Obecnie projektowana jest jego odbudowa oraz trwa budowa zbiornika „Jaśle” na rzece Jaślanej w gminie Łączna.

Stan czystości wód powierzchniowych oceniany jest w oparciu o analityczne pomiary kontrolne realizowane w ramach monitoringu środowiska dla wód powierzchniowych płynących (sieć podstawowa i regionalna) oraz zbiorników zaporowych (sieć regionalna). Badania prowadzone są co miesiąc przez Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach. Oznaczane są wskaźniki fizyko-chemiczne, bakteriologiczne, hydrobiologiczne.

Podstawą do oceny jest trzystopniowa klasyfikacja śródlądowych wód powierzchniowych wraz z normami dopuszczalnymi wskaźników zanieczyszczeń ustanowiona Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych

i Leśnictwa z dnia 5 listopada 1991 roku (Dz.U. Nr 116 poz.503), która określa jakość wody w zależności od przeznaczenia :

klasa I – wody nadające się do zaopatrzenia ludności w wodę do picia, zaopatrzenia zakładów wymagających wody o jakości wody pitnej oraz bytowania w warunkach naturalnych ryb łososiowatych

klasa II – wody nadające się do bytowania w warunkach naturalnych innych ryb niż łososiowate

klasa III – wody nadające się do zaopatrzenia zakładów innych niż zakłady wymagające wody o jakości wody do picia oraz do nawadniania terenów rolniczych

Rzeka Kamienna objęta jest siecią monitoringu podstawowego. Badania hydrobiologiczne wykazały II klasę czystości wód na całej długości rzeki. Stężenia chlorofilu „a” (tzn. wskaźnika biomasy organizmów planktonowych) wykazało I klasę czystości.

Rzeka Kamionka jest prawobrzeżnym dopływem Kamiennej. Objęta jest siecią monitoringu regionalnego. Odcinek źródłowy do Suchedniowa powinien odpowiadać I klasie czystości natomiast do ujścia do Kamiennej klasie II. Jakość wód Kamionki w klasyfikacji ogólnej nie odpowiada normatywowi żadnej klasy czystości. Zdecydowała o tym ponadnormatywna zawartość azotynów w odcinku ujściowym rzeki oraz miano Coli na całej długości.

Ujemny wpływ na stan czystości rzeki mają ścieki odprowadzane z oczyszczalni ścieków w Łącznej. Stan techniczny oczyszczalni jest zły i nie jest ona w stanie zapewnić właściwej redukcji zanieczyszczeń, co potwierdziły wyniki badań ścieków (przekroczenia w stosunku do wartości dopuszczalnych).

2) Zbiorniki wody podziemnej

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę są pokłady triasowego poziomu wodonośnego gmin powiatu skarżyskiego. Na terenie powiatu skarżyskiego jakość wód podziemnych obserwowana jest w sześciu punktach regionalnej sieci monitoringu jakości zwykłych wód podziemnych oraz w jednym punkcie sieci krajowej. We wszystkich punktach monitorujących wody triasowego i jurajskiego poziomu wodonośnego generalnie dominuje klasa jakości Ib charakteryzująca wody wysokiej jakości nadające się do bezpośredniego spożycia lub po prostych zabiegach uzdatniających. Lokalnie jakość wody może być niższa z uwagi na zwiększoną zawartości żelaza i manganu pochodzenia geogenicznego oraz sporadycznie azotanów pochodzenia antropogenicznego.

Wody poziomu czwartorzędowego na terenach czystych posiadają bardzo zmienną jakość, od klasy Ia w studni obserwacyjnej IMiGW w Ubyszowie, gm. Bliżyn, do klasy III w studni obserwacyjnej IMiGW w Świerczku, gm. Skarżysko Kościelne z uwagi na przekroczenia zawartości żelaza, manganu i azotanów. Na terenach przemysłowych wody czwartorzędowe są najczęściej pozaklasowe.

2.4. Gleby.

W granicach powiatu skarżyskiego najbardziej rozprzestrzenione są gleby bielcowe z płytkim poziomem próchnicznym i brunatne wytworzone z piasków, glin i ilów. Są to gleby kamieniste i mocno zakwaszone. W dolinach rzecznych występują gleby pochodzenia organicznego i mineralnego: mady rzeczne, gleby mułowe, mułowo-torfowe, torfowe i murszowe.

Na obszarze powiatu skarżyskiego dominują gleby o niskiej wartości produkcyjnej. Zdecydowana większość należy do klasy bonitacyjnej od IVa do VI, głównie są to kompleksy żytynie słabe i najslabsze (żytnio-łubinowe). Niewielki areał zajmują gleby klasy IIIa i IIIb, tworzące kompleksy pszenne: dobry i wadliwy (północno-łysogórski region gleb).

Oceny jakości gleb i ziemi oraz obserwacji zmian (zgodnie z art. 109 ustawy Prawo Ochrony Środowiska) dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska w pięciostopniowej skali stopnia zanieczyszczenia: od 0 – stan naturalny do V – bardzo silnie zanieczyszczone. Starostwo prowadzi rejestr gleb, w tym zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakościowych.

Przeprowadzone w 2000 roku badania w rejonie miasta Skarżyska-Kamiennej obejmujące 15 punktów kontrolnych wykazały, że gleby w tym rejonie w większości nie przekraczają I stopniowi zanieczyszczenia. W stosunku do poprzednich lat wzrosła jednak z 2 do 6 ilość prób wykazujących I stopień zanieczyszczenia cynkiem. Podobnie przedstawia się zanieczyszczenie kadmem. W roku 1995 I stopień zanieczyszczenia tym metalem wykazywały 3 próby, natomiast w roku 2000 już 10 prób.

Prawie we wszystkich punktach zawartość ołowiu, miedzi, niklu i chromu nie przekracza wartości granicznych ustawionych dla 0 stopnia zanieczyszczenia. Jedynie próby glebowe pobrane z przydomowych ogródków w samym mieście wykazują podwyższone zawartości tych pierwiastków.

Zanieczyszczenia cynkiem w stopniu II i III stwierdzono w glebach ogródków przydomowych położonych przy ul. Chemicznej, Rzeźnianej i Zaporeba, a zawartość kadmu odpowiada tam I stopniowi zanieczyszczenia. W związku z tym niewskazana jest uprawa

warzyw przeznaczonych do bezpośredniego spożycia. Przy II stopniu zanieczyszczenia (gleby słabo zanieczyszczone) należałoby wykluczyć uprawę warzyw, ponieważ mogą one zawierać nadmierne ilości metali ciężkich. Przy III stopniu zanieczyszczenia (gleby średnio zanieczyszczone) wszystkie uprawy mogą ulec skażeniu.

2.5. Złóża surowców mineralnych.

1) Baza surowcowa powiatu

Powiat skarżyski dysponuje stosunkowo dużą bazą surowcową, w której zdecydowaną przewagę stanowią złoża zaliczone, z punktu widzenia ich ochrony, do złóż rzadkich charakterystycznych tylko dla regionu świętokrzyskiego.

Aktualną bazę surowcową powiatu stanowi 14 złóż surowców mineralnych. Złoże dewońskich **piaskowców kwarcytowych** „*Bukowa Góra*” o zasobach ok. 8,7 mln ton surowca, w którym średnia zawartość SiO₂ wynosi 98,6 %, jest jednym z kilkunastu złóż rozpoznanych w kraju. Piaskowce kwarcytowe z tego złoża stosowane są jako surowce w przemyśle materiałów ogniotrwałych oraz do produkcji żelazostopów. Piaskowce o nieco niższej zawartości SiO₂ mogą być wykorzystywane do produkcji kruszywa drogowego i kolejowego klasy I i II.

Następną grupę złóż stanowią surowce ilaste, w której występują 4 złoża o łącznych zasobach ponad 28 mln ton **surowców ilastych**. Około 40 % tych zasobów stanowią triasowe surowce ilaste stosowane do produkcji wysokiej jakości ceramiki kamionkowej.

Najcenniejszym złożem z tej grupy jest udokumentowane w 1996 roku złoże „*Wierzbka*” ze względu na unikalny słomkowo-żółty kolor wypału masy ceramicznej, sporządzonej na bazie surowca z tego złoża. W 2003 r z omawianego złoża, wydzielone zostało złoże „*Wierzbka 1*” o powierzchni około 2 ha. Należy jeszcze dodać, że w granicach złoża „*Wierzbka*” udokumentowane zostało także około 2 mln ton kopaliny towarzyszącej, tzw. **ilowce wapiaste** przydatne do ceramiki budowlanej.

Równie cenne jest złoże „*Baranów*”, w którym występuje podobny, jak w złożu „*Wierzbka*” surowiec wykorzystywany przez Zakłady Wyrobów Kamionkowych „*MARYWIL*” w Suchedniowie.

Stosunkowo duże zasoby (ok. 17 mln ton) posiada złoże jurajskich surowców ilastych „*Majków*” charakteryzujące się występowaniem **glin ceramicznych** wysokiej jakości do produkcji: wyrobów kamionkowych, ogniotrwałych, w tym także glin białowypalających się.

Następną w rankingu grupę złóż stanowią **kamienie budowlane**, z których zdecydowaną przewagę mają bloczne **piaskowce triasowe** o łącznych zasobach blisko 5 mln ton. Najcenniejszym z nich jest złożo „*Kopulak*” o zasobach około 2 mln ton. Piaskowce te koloru ciemnoczerwonego posiadają spoiwo krzemionkowe łączące obwódkami regeneracyjnymi poszczególne ziarna kwarcu, przez co skała ma bardzo dobre własności fizyko-mechaniczne i nadaje się do produkcji elementów okładzinowych zewnętrznych poziomych (np.: schody). Potwierdza to wielowiekowa tradycja wykorzystania tego piaskowca w architekturze. Wykazują też przydatność do produkcji kształtek do żeliwiaków i wanien kwasoodpornych.

W złożach „*Kamienna Góra*” i „*Stokowiec*” występują **piaskowce: jasnoszare, żółtawe i jasno-różowe**, określane także mianem piaskowców suchedniowskich. Wydobywane są także jako kopalina towarzysząca w złożu „*Baranów*”.

Jedyne złożo **wapieni** „*Parszów*” przy opisywanych powyżej złożach piaskowców triasowych nie jest zbyt cennym surowcem w rejonie świętokrzyskim, gdyż stanowią je wapienie środkowego triasu (wapień muszlowy) o zmiennych parametrach fizyko-mechanicznych.

Ostatnią grupą w rankingu jest **kruszywo naturalne**, które stanowią głównie piaski czwartorzędowe o łącznych zasobach ponad 18 mln ton. Jakkolwiek piaski te przydatne są w budownictwie i drogownictwie, to ich cechą charakterystyczną jest duża zmienność jakości (300-500 tys. ton). Duże zasoby złoża „*Skarżysko-Bzin*” oszacowane na ponad 16 mln ton piasku.. Jest to cecha charakterystyczna dla piaszczystych osadów lodowcowych rejonu Skarżyska i Szydłowca, którą ze względu na bardzo zróżnicowaną zawartość pyłów ująć można następująco: bardzo duże powierzchnie występowania piasków – bardzo małe złoża spełniające kryteria jakościowe określone przez budownictwo i drogownictwo.

Tu pewnym rozwiązaniem mogłaby być wstępna przeróbka surowca polegająca na odpłukaniu pyłów, co niewątpliwie podnosi koszty uzyskania dobrej jakości piasków.

Obecnie eksploatowanym złożem jest złożo piasków „*Łyżwy II*”.

2) Stan górniczego zagospodarowania złóż

Spośród opisanych w poprzednim punkcie złóż eksploatowane są tylko trzy:

- „*Bukowa Góra*” (piaskowce kwarcytowe),
- „*Baranów*” (iły kamionkowe),
- „*Łyżwy II*” (kruszywo naturalne – piasek).

Jeszcze w latach 80-tych przerwana została eksploatacja piasków na złożach: „Bzin” i „Szczepanów”. Zaniechano, pomimo niewyczerpania się zasobów, wydobywanie blocznych piaskowców triasowych ze złóż: „Stokowiec”, „Kamienna Góra – Suchedniów” oraz „Kopulak” (choć dla tego ostatniego złoża przygotowywany jest wniosek o koncesję na eksploatację). Planowane jest również uruchomienie wydobywania kopaliny ze złoża „Wierzbka I”. Z kolei złoża piasków „Gilów” przewidziane jest do eksploatacji z chwilą rozpoczęcia budowy zbiornika retencyjnego „Gilów”.

Wydobycie roczne surowców ze złóż eksploatowanych jest bardzo niskie i waha się od 4 tys. ton piasku na złożu „Łyżwy II” do ponad 200 tys. ton ze złoża piaskowców kwarcytowych „Bukowa Góra”. Przykrą sytuacją jest to, że w regionie słynnym z występowania tak rzadkich kopalin sumaryczne wydobycie roczne nie osiąga nawet wartości 0,5 mln ton.

3) Kwalifikacja sozologiczna złóż

W ogólnie stosowanej kwalifikacji złóż z punktu widzenia ochrony środowiska wyróżnia się 3 następujące klasy:

klasa A – małokonfliktowe, możliwe do eksploatacji bez żadnych specjalnych uwarunkowań,

klasa B – konfliktowe, możliwe do eksploatacji (w całości lub częściowo) po spełnieniu specjalnych wymagań odnośnie ochrony środowiska i których celowość eksploatacji wymaga szczegółowej analizy ekonomicznej z punktu widzenia ochrony środowiska,

klasa C – bardzo konfliktowe, niemożliwe do eksploatacji ze względu na zagrożenie środowiska lub stan zagospodarowania złoża lub jego otoczenia.

W oparciu o tę kwalifikację, do **klasy C** zaliczono tylko złoża piaskowców triasowych „Kamienna Góra – Suchedniów”, które ze względu na występowanie złoża w obrębie Suchedniowsko-Oblęgorkiego Parku Krajobrazowego należy wyłączyć z górniczego zagospodarowania.

Z kolei złoża „Bukowa Góra”, „Baranów”, „Wierzbka”, „Wierzbka I”, „Stokowiec”, „Kopulak”, „Parszów”, „Skarżysko-Bzin”, „Majków” i „Łyżwy II” zakwalifikowane zostały do **klasy B**, głównie ze względu na ich występowanie na obszarach chronionych na mocy przepisów szczególnych (otuliny parków, obszary chronionego

krajobrazu, pomniki przyrody (występowanie w pobliżu), strefy ochronne GZWP i ujęć wody.

Tylko złoża piasków: „Majków” zostało zaliczone do **klasy A** złóż małokonfliktowych, które eksploatowane mogą być bez żadnych ograniczeń.

2.6. Walory przyrodnicze i krajobrazowe

1) Lasy

Naturalnym bogactwem powiatu skarżyskiego są lasy, które zajmują powierzchnię 21526 ha, w tym państwowe – 21037 ha, prywatne 3179 ha, parki narodowe 521 ha. Lasy państwowe należą do nadleśnictw: Skarżysko, Suchedniów, Zagnańsk i Stąporków.

Największą powierzchnię zajmują drzewostany cztero- i więcej gatunkowe (37,73 % pow. leśnej) i niewiele mniej jednogatunkowe (33,61 %). Pod względem struktury należą do mało zróżnicowanych. Są to głównie drzewostany jednopiętrowe (83,29% pow.), dwupiętrowe (5,18% pow.) i trzypiętrowe (3,11% pow.). Obok siedlisk naturalnych zajmujących ok. 80% pow. leśnej występują również siedliska zniekształcone (17,21%) oraz siedliska zdegradowane (0,30%).

W lasach powiatu występuje wiele chronionych gatunków roślin i zwierząt opisanych szczegółowo w „Planach urzędzenia gospodarstwa leśnego” i „Programach ochrony przyrody” poszczególnych nadleśnictw.

2) Formy ochrony przyrody

Na terenie powiatu Skarżysko-Kamienna występują różnorodne obszarowe i indywidualne formy ochrony przyrody funkcjonujące w ramach Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych. Tworzą je: **Świętokrzyski Park Narodowy**, 2 parki krajobrazowe: **Suchedniowsko-Oblęgarski Park Krajobrazowy**, **Sieradowicki Park Krajobrazowy** oraz 3 rezerваты przyrody: **Ciechostowice**, **Świnia Góra i Dalejów**. Ponadto na obszarze powiatu skarżyskiego występują obszary chronionego krajobrazu: Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej, Konecko-Łopuszański Obszar Chronionego Krajobrazu oraz wiele pomników przyrody i zabytków kultury.

Świętokrzyski Park Narodowy wraz z otuliną występuje tylko w niewielkim fragmencie w granicach powiatu skarżyskiego, pomiędzy miejscowościami Klonów i Zagórze. Utworzony został na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r.

Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy położony jest na zachód od drogi

nr 7 i w obszarze powiatu obejmuje gminy: Bliżyn, Suchedniów oraz północno-zachodni fragment gminy Łączna. Park ten obejmuje ochroną unikatowe zasoby przyrodnicze rejonu świętokrzyskiego oraz liczne obiekty Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. W części zachodniej parku rozciąga się Pasma Oblęgorskie z najwyższym wzniesieniem Górą Sieniewską (444 m n.p.m.). Część wschodnią stanowi zwarty kompleks naturalnych lasów mieszanych Puszczy Świętokrzyskiej. Suchedniowską część parku w 93,2 % zajmują lasy, a grunty orne 3,2 %, natomiast w oblęgorskiej części 59,7 % powierzchni stanowią lasy, a grunty orne 29,9 %. W strefie ochronnej przeważają grunty orne i użytki zielone, a lasy zajmują jedynie 10 %. Występują tu prawie wszystkie gatunki drzew i krzewów Niżu Polskiego. Drzewostany są przeważnie mieszane z sosną i jodłą. Osobliwością jest modrzew polski.

Sieradowicki Park Krajobrazowy położony jest w północnej części Gór Świętokrzyskich, pomiędzy doliną rzeki Kamiennej a Doliną Bodzentyńską. Obejmuje on południowo-wschodni fragment gminy Suchedniów i niewielki północny fragment gminy Łączna w granicach powiatu skarżyskiego. Park obejmuje zwarty kompleks północno-wschodniego fragmentu Puszczy Świętokrzyskiej. Przeważają tu lasy mieszane świeże oraz lasy mieszane z udziałem jodły i modrzewia. Wyjątkowym bogactwem odznacza się runo leśne, w którym występują gatunki objęte ochroną prawną.

Na obszarze powiatu skarżyskiego znajdują się 3 rezerwaty przyrody żywej: **Świnia Góra, Dalejów i Ciechostowice**, które najlepiej reprezentują wielogatunkowe i prawie naturalne lasy dawnej Puszczy Świętokrzyskiej.

Na terenie powiatu skarżyskiego ochroną konserwatorską objęte zostały także pomniki przyrody, użytki ekologiczne i stanowiska dokumentacyjne (52 obiekty).

Uzupełnieniem w/w form ochrony przyrody są obszary chronionego krajobrazu: Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej, Konecko-Łopuszański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny otaczające Kielce od północy i od wschodu. Teren ten stanowi strefę buforową między aglomeracją kielecką a chronionymi obszarami Świętokrzyskiego Parku Narodowego i parków krajobrazowych. Jego granica przebiega w południowej części powiatu skarżyskiego. Obszar ten obejmuje ochroną zbiorowiska lasów liściastych, świeże bory sosnowe i bory mieszane z udziałem jodły, występujące w Paśmie Klonowskim.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej leży w północno- zachodniej części powiatu skarżyskiego i w granicach tego powiatu obejmuje gminy: Suchedniów, Skarżysko-Kościelne. Obszar ten posiada silnie zróżnicowaną i bogatą roślinność. Związane jest to z dużym urozmaiceniem podłoża skalnego, rzeźby, gleb, a także działalnością ludzką. Na szczególną uwagę zasługuje zabytek kultury klasy europejskiej jakim jest rezerwat archeologiczny Rydno. W rezerwacie tym udokumentowane są paleolityczne kopalnie czerwonych barwników hematytowych.

Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu znajduje się w północno-zachodniej części powiatu skarżyskiego. Prawie 50 % tego obszaru zajmują duże kompleksy o charakterze naturalnym z wielogatunkowymi drzewostanami, z przewagą jodły i sosny, z domieszką dębu, świerka, buku i grabu. W północno-wschodniej i północnej części obszaru występują siedliska borowe.

2.7. Zabytki kultury

Oprócz walorów przyrodniczo-krajobrazowych na obszarze powiatu skarżyskiego znajduje się wiele interesujących zabytków kultury.

Do najstarszych zabytków należą stanowiska archeologiczne. Na omawianym terenie znajduje się **rezerwat archeologiczny „Rydno”** utworzony w 1986r na terenach doliny Kamiennej od Skarżyska-Kamiennej (Łyżwy) do Wąchocka. Na tym obszarze w wyniku badań terenowych stwierdzono ślady obozowisk łowców jeleni kultury magdaleńskiej (około 15000-10000 lat p.n.e) z pracowniami narzędzi kamiennych oraz z miejscami pozyskiwania i produkcji hematytu jako barwnika rytualnego. Na tych terenach zachowało się wiele pozostałości grobów ciałopalnych z okresów wpływów rzymskich.

Na uwagę zasługują również zabytki techniki związane z istnieniem na obszarze powiatu skarżyskiego Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Skarżysko-Kamienna znane już było od XIII w. jako osiedle hutnicze. W XVII w pracowały tu liczne kuźnie oraz wielkie piece w Rejowie i Bzinie. W 1885 r. powstał duży węzeł kolejowy i zakłady metalowe. W 1923r osada uzyskała prawa miejskie. Wybudowanie kolei z Dębina w znacznej mierze przyspieszyło rozwój przemysłowy miasta, gdzie produkowano głównie żelazo, detale odlewnicze, konstrukcje metalowe. Ochroną konserwatorską objęty został układ urbanistyczny z XIX w., w obrębie którego znajdowały się: zespół kościoła parafialnego, zespół bożnicy, gimnazjum, szkoła, zespół dworca kolejowego (budynek administracyjny z 1925r., lokomotywnia z 1900r), zabudowania osiedla robotniczego. Ochroną konserwatorską objęto również w Skarżysku-Kamiennej Zakłady Metalowe

„MESKO” (zespół budynków fabrycznych i administracyjnych z 1926r.) oraz Zakład Wielkopieczowy: ruiny wielkiego pieca pracującego w latach 1771-1901, układ wodny i budynek administracyjny. W budynku administracyjnym z połowy XIX w. i na przyległym placu zgromadzono eksponaty Muzeum im. Orła Białego z ogromnym zbiorem militariów i pamiątek partyzanckich zgrupowań AK.

Do zabytków sakralnych zaliczono m.: kościół parafialny p.w. św. Józefa z 1896 r, drewniany kościół z 1818r w Bliżynie p.w. sw. Zofii, zespół kościoła parafialnego z XVII w. Skarżysku Kościelnym, zespół kościoła parafialnego z XVIII i XIX w. w Suchedniowie i Parszowie, zabytkowy kościół parafialny z 1912r. w gminie Łączna.

Ochroną konserwatorską objęty został również budynek administracyjny murowano-drewniany z XIX w. (obecnie Wiejski Dom Kultury w Mostkach), budynek murowany (dawny budynek Urzędu Gminy) z początku XIX w. w Suchedniowie.

Interesującymi zabytkami techniki są pozostałości zakładów wielkopieczowych z przełomu XVIII i XIX w. w Mostkach i Suchedniowie oraz murowano-drewniane młyny wodne w miejscowościach Łyżwy i Jędrów, a także kamienny jaz na rzece Kamiennej w Skarżysku-Kamiennej.

Na obszarze powiatu skarżyskiego istnieje wiele miejsc upamiętniających okres II wojny światowej. Skarżysko-Kamienna było miejscem masowych egzekucji Polaków. W Zakładach Metalowych istniał obóz pracy przymusowej. W Bliżynie była filia obozu koncentracyjnego z Majdanka.

3. Turystyka

W powiecie skarżyskim 60 % powierzchni stanowią lasy z zachowaną prastarą puszczą nienaruszoną przez człowieka (gmina Bliżyn). Obecnie trzy zbiorniki wodne wraz z ośrodkami wypoczynkowymi zapewniają relaks i prawdziwy wypoczynek. Są to:

1. zbiornik "Rejów" na rzece Kamionce w Skarżysku-Kamiennej,
2. zalew Mostki - Kaczka na rzece Żarnówka, gmina Suchedniów,
3. zbiornik w Suchedniowie na rzece Kamionce.

Miasto Skarżysko-Kamienna leżące na obrzeżu Gór Świętokrzyskich jest wspaniałą bazą wypadową na górskie szlaki w pobliskie lasy.

Zasoby przyrodnicze reprezentowane są przez wysokiej klasy zespoły florystyczne wymienione w poprzednim rozdziale.

Użytki ekologiczne

- śródleśne bagno o pow. 2,52 ha w Nadleśnictwie Suchedniów (Leśnictwo Odrowążek),
- śródleśne bagno o pow. 3,52 ha w Nadleśnictwie Suchedniów (Leśnictwo Jastrzębia),
- śródleśne bagno o pow. 1,07 ha w Nadleśnictwie Suchedniów (Leśnictwo Świnia Góra),
- śródleśne bagno o pow. 0,86 ha w Nadleśnictwie Suchedniów (Leśnictwo Dalejów),
- śródleśne bagno o pow. 3,33 ha w Nadleśnictwie Skarżysko-Kamienna (Leśnictwo Ciechostowice).

Pomniki przyrody nieożywionej:

Piekło Dalejowskie - gm. Bliżyn, skałki, utworzone z licznych form skalnych, małe urwiska, progi, stoły i bloki skalne o wysokości 1,4 m występujące w kilku grupach w pasie o długości 130 m i szerokości 30 m. Zbudowane są z piaskowców dolnotriasowych, tworzą grupy oddzielone od siebie szczelinami 1- 2 m nabierającymi cech korytarzy.

Brama Piekła - gm. Bliżyn, naturalna brama skalna na wychodni piaskowców dolnego triasu. W gzymsie skalnym białego piaskowca grubo i średnio ziarnistego działaniem wiatru został wyrzeźbiony dolny kamień, a ścianki i górny blok piaskowca o średnicy 3 m i grubości 1 m tworzą przejście o wymiarach 0,8 m szer. i 1,6 m wysokości.

Najważniejsze pomniki przyrody ożywionej:

Jodła pospolita - przy drodze prowadzącej ze Świniej Góry do Odrowążka, pierśnica 1,3 m, obwód pnia na wysokości 1,3 m - 4,15 m, wysokość około 41m, wiek około 250 lat.

Klon jawor (dwie odnogi wyrastające z jednego pnia) - Świnia Góra, średnica pnia na wysokości 1,3 m od ziemi: 0,90 m; 1,02 m, wysokość 32 m.

Klon zwyczajny - Skarżysko - Kamienna (Rejów) obwód pierśnicy 3,72m, wysokość około 21 m, wiek około 150 lat.

Trasy turystyki pieszej znajdujące się na terenie powiatu skarżyskiego:

Szlak zielony z Bliżyna do Zagnańska o łącznej długości 26 km (Piekło Dalejowskie, Brama Piekielna, Dalejów, Świnia Góra).

Szlak czarny prowadzi z Suchedniowa do rezerwatu Dalejów o długości 8 km (pomnik przyrody dęb szypułkowy, mogiła W. Wasilewskiego "Oseta" -dowódcy plutonu zgrupowania AK Ponurego).

Szlak żółty - prowadzi z przystanku PKP Skarżysko Zachodnie do dworca PKP Skarżysko - Kamienna o długości 27 km (pomnik Powstańców z 1863 roku, dęb pomnik przyrody, mogiła rozstrzelanych 18.04.1942, szczyt Baranowskiej Góry, pomnik w miejscu masowych egzekucji).

Szlak zielony prowadzi z przystanku PKP w Skarżysku Zachodnim do polany Wykus, w Sieradowickim Parku Krajobrazowym o długości 20 km biegnie przez otulinę Suchedniowsko

- Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego (ruiny wielkiego pieca z XIX wieku, muzeum Orła Białego, pomnik Powstańców z 1863 roku).

Szlak niebieski prowadzi przez Berezów do Suchedniowa o długości 15 km (pomnikowy dąb, pomnik Świętokrzyskich Leśników, miejsce martyrologii Wsi Polskiej ze zbiorową mogiłą i „Pietą Michniowską”, źródło „Burzący Stok”).

Szlak zielony - Łączna - Starachowice o długości 36 km (widok na Pasma Klonowskie oraz na Świętokrzyski Park Narodowy).

Szlak czarny - Kamień Michniowski - Św. Barbara o długości 2 km (Kamień Michniowski - rezerwat przyrody).

Na terenie powiatu funkcjonuje 10 obiektów noclegowych, które posiadają łącznie 573 miejsca noclegowe (2002 r.). Obecnie w powiecie działa 21 gospodarstw agroturystycznych, prowadzących usługi noclegowo – żywieniowe. Gospodarstwa te oferują turystom dodatkowe atrakcje, takie jak: jazdę konną, naukę malarstwa i rzeźby, kowalstwo artystyczne, czy też próbę swych sił w garncarstwie.

Pomimo posiadanych walorów turystycznych powiat skarżyski przyciąga stosunkowo niewielu turystów w porównaniu do innych powiatów województwa świętokrzyskiego.

Tab. 3. Korzystający z noclegów w obiektach noclegowych turystyki w wybranych powiatach.⁴

Powiaty	2000	2001	2002
Ogółem województwo	264 357	283 877	291 619
buski	10 591	8 581	9 719
jędrzejowski	10 650	7 442	8 032
kielecki	99 310	120 406	103 077
opatowski	1 438	1 130	1 888
pińczowski	5 872	6 633	9 813
skarżyski	6 754	7 951	9 580
starachowicki	11 576	20 375	17 996
staszowski	8 064	7 809	15 258

Dla porównania, sąsiedni powiat starachowicki (podobny pod względem liczby ludności i atrakcji turystycznych) przyciąga prawie dwukrotnie większą liczbę turystów korzystających z noclegów niż powiat skarżyski.

⁴ Dane z Urzędu Statystycznego w Kielcach

4. Infrastruktura techniczna

1. Komunikacja drogowa.

Zarząd Dróg Powiatowych w Skarżysku - Kamiennej zarządza siecią dróg na terenie powiatu skarżyskiego o łącznej długości 190,7 km, z czego 174,3 km to drogi o nawierzchni twardej.

•Drogi powiatowe w granicach administracyjnych miast:

- Skarżysko – Kamienna 58,1 km
- Suchedniów 9,7 km

•Drogi powiatowe pozamiejskie:

- Gmina Blizyn 56,6 km
- Gmina Łączna 34,8 km
- Gmina Suchedniów 2,8 km
- Gmina Skarżysko Kościelne 28,7 km

Nawierzchnie dróg krajowych nr 7 oraz nr 42 są częściowo odkształcone, a znaczne obciążenie tych dróg powoduje dalsze uszkodzenia. **W wielu miejscach obserwuje się uszkodzenia nawierzchni w postaci przelomów, głównie spowodowane ruchem pojazdów ciężarowych o masie nie dostosowanej do wytrzymałości tych dróg.**

Najpilniejszym zadaniem w zakresie utrzymania dróg powiatowych jest ich odnowa i modernizacja. Stan techniczny wszystkich dróg powiatowych wymaga ciągłego inwestowania ze strony zarządcy, bowiem 70 % całości sieci wymaga pilnych robót remontowych i modernizacyjnych. Utrzymanie dróg we właściwym stanie technicznym daje możliwości szybkiego i dogodnego komunikowania się. Stanowi podstawę do podnoszenia atrakcyjności terenu powiatu, ale jednocześnie wymaga ciągłego utrzymywania wszystkich dróg we właściwym stanie technicznym oraz podnoszenia ich parametrów technicznych do standardów europejskich.

Na najbliższe lata przygotowano plan potrzeb modernizacji dróg powiatowych oraz obiektów mostowych w celu poprawienia bezpieczeństwa ruchu. Modernizując poszczególne drogi i obiekty mostowe poprawione zostaną walory turystyczne naszego regionu oraz zmniejszy się ilość wypadków drogowych.

GMINA ŁĄCZNA

- Droga nr 0588T (Psary - Hucisko- Wzdół Rządowy – Zagórze – Łączna).

W/w droga stanowi bezpośrednie połączenie Gminy Bodzentyn oraz Gminy Łączna. Modernizacja odcinka długości ok.2,5 km spowoduje poprawę bezpieczeństwa na drodze.

- Droga nr 0307T(Wąsosza – Belno – Zalezianka – Łączna)

W/w droga stanowi bezpośrednie połączenie Powiatu Kieleckiego i Powiatu Skarżyskiego. Modernizacja w/w drogi poprawi bezpieczeństwo ruchu oraz po zakończeniu budowy zbiornika wodnego w miejscowości Jaśle. Może wpłynąć na rozwój turystyki w tym terenie.

- Droga nr 0587T (Gózd – Psary – Bodzentyn)

W/w droga stanowi bezpośredni dojazd do Stacji Satelitarnej w Psarach przebiega w terenie leśnym. Modernizacja drogi umożliwi rozwój agroturystyki w miejscowości Psary oraz w miejscowości Klonów.

- Droga nr 0591T (Łączna – Jęgrzna – Gózd)

W/w droga stanowi objazd dla drogi krajowej nr 7 na odcinku od miejscowości Ostojów do miejscowości Gózd. Na sporym odcinku droga posiada nawierzchnię tłuczniową , co w razie duże natężenia ruchu (zablokowana droga nr 7) stwarza zagrożenie dla ruchu kołowego oraz pieszego.

- Droga nr 0595T (Klonów – Nademłyńce)

W/w droga na odcinku długości 1,1km droga posiada nawierzchnię tłuczniową . Modernizacja w/w odcinka poprawi warunki jazdy na drodze.

- Droga nr 0593T (Występa – Gózd)

W/w droga stanowi objazd dla drogi krajowej nr7 . Po modernizacji poprawią się warunki bezpieczeństwa ruchu. W okresie zakończenia budowy zbiornika wodnego w miejscowości Jaśle droga ta będzie stanowiła najbliższy dojazd do miejscowości wypoczynkowej.

GMINA SKARŻYSKO – KOŚCIELNE

- Droga nr 34478 (Sadek - Trębowiec)

W/w droga posiada nawierzchnię bitumiczną o szerokości 5,00m, przebiega przez gminy Szydłowiec, Skarżysko Kościelne, Mirów. Modernizacja drogi poprawi bezpieczeństwo ruchu kołowego i pieszego i wpłynie korzystnie na rozwój terenu.

- Droga nr 0573T (Majków – Wąchock)

W/w droga stanowi bezpośrednie połączenie powiatu skarżyskiego i powiatu starachowickiego. Przebiega przez tereny gdzie rozwija się agroturystyka. Modernizacja drogi spowoduje poprawę bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego oraz wpłynie korzystnie na rozwój agroturystyki.

- Droga nr 0576T (Skarżysko – Majków – Parszów)

W/w droga stanowi dogodny objazd dla ruchu tranzytowego. Modernizacja drogi umożliwi ominięcie przez samochody ciężarowe centrum miasta.

- Droga nr 0575T (Parszów – Majków Kolonia)

W/w droga na całości posiada nawierzchnię brukowcową, modernizacja drogi poprawi bezpieczeństwo ruchu kołowego i pieszego oraz ułatwi dojazd mieszkańców do miejsc pracy.

- Droga nr 0555T (Świerczek – Lipowe Pole – Skarżysko –Kościelne)

Modernizacja drogi wpłynie korzystnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego. Po modernizacji można skierować część ruchu tranzytowego przebiegającego przez miasto Skarżysko – Kamienna na tą drogę co w znacznym stopniu poprawi warunki drogowe w mieści.

GMINA BLIŻYN

- Droga nr 0452T (Krasna – Luta – Kucebów)

Modernizacja drogi spowoduje poprawę bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego oraz umożliwi połączenie sąsiednich gmin Bliżyn i Stąporków.

- Droga nr 0451T (Krasna – Odrowążek)

Modernizacja drogi spowoduje poprawę bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego oraz umożliwi połączenie sąsiednich gmin Bliżyn i Stąporków.

- Droga nr 0448T (Stąporków – Pardołów – Nowki – Sorbin)

Modernizacja drogi spowoduje poprawę bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego oraz umożliwi połączenie sąsiednich gmin Bliżyn i Stąporków.

- Droga nr 0443T (Bliżyn – Majdów)

W/w droga stanowi bezpośrednie połączenie dwóch sąsiednich gmin. Modernizacja drogi poprawi bezpieczeństwo ruchu kołowego i pieszego. Wpływie korzystnie na rozwój regionu.

- Droga nr 0446T (Bliżyn – Sorbin – Odrowążek)

W/w droga jest podstawową drogą w sieci dróg przebiegających przez teren Gminy Bliżyn. Istniejące ograniczenie tonażu na drodze spowodowane jest, iż w miejscowości Bliżyn znajduje się most o konstrukcji stalowo- drewnianej. Modernizacja obiektu mostowego w płynie korzystnie na rozwój gospodarczy tego terenu. I poprawi warunki ruchu.

- Droga nr 0444T (Wojtyniów – Wołów- Zagórze – Gostków)

Przebudowa obiektu mostowego na rzece Kamiennej w miejscowości Wołów w płynie korzystnie na rozwój tego terenu. Istniejący most jest o konstrukcji drewnianej, co w znacznym stopniu ogranicza ruch na tej drodze.

- Droga nr 0445T (Wojtyniów – Jastrzębia – Zbrojów)

Droga ta przebiega przez tereny leśne. Modernizacja drogi umożliwi rozwój agroturystyki na tym terenie. Poprawi bezpieczeństwo ruchu kołowego i pieszego.

W okresie 2004 – 2006 planowana jest również przebudowa dróg powiatowych: nr 0578T Suchedniów – Mostki – Parszów, nr 0437T Samsonów – Odrowąż, nr 0557T Skarżysko – Kamienna – Mirzec. Realizacja tych projektów będzie możliwa przy współfinansowaniu z ERDF w ramach Działania 1.1. Priorytetu 1 ZPORR.

Skarżysko – Kamienna jest także bardzo ważnym węzłem kolejowym, łączącym Warszawę z Krakowem i Łódź z wschodnimi obszarami kraju zarówno w ruchu towarowym jak i pasażerskim.

2. **Komunikacja teleinformatyczna.**

Rozwijająca się infrastruktura umożliwiająca dostęp do sieci internetowej mieszkańcom powiatu skarżyskiego (ogólnopolscy i lokalni operatorzy sieci radiowych i kablowych) wymusza na administracji samorządowej postęp w informatyzacji jej działań. Połączenie i wyrównanie poziomu obsługi informatycznej instytucji samorządowych powiatu w jedną hybrydową sieć telekomunikacyjną pozwoli na wyrównanie poziomu informatyzacji tych urzędów, a co za tym idzie poprawę szybkości i jakości obsługi informatycznej.

Cele te zostaną osiągnięte wskutek realizacji wspólnej inicjatywy samorządów pod nazwą „Wszechnica Informacyjna Powiatu Skarżyskiego”. Inicjatywa ta będzie realizowana w latach 2004-2006 w ramach Działania 1.5 Priorytetu 1 ZPORR. W jej ramach zakłada się

stworzenie sieci teleinformatycznej za pomocą radiolinii lub szerokopasmowych łączy kablowych. Wybór rozwiązania będzie zależny od rozwijającego się lokalnego rynku teleinformatycznego i będzie miał znaczenie dla podniesienia dynamiki jego rozwoju.

W projekcie duży nacisk zostanie położony na informatyzację procesów w administracji i stworzenie elektronicznego obiegu dokumentów. Dzięki temu mieszkańcy powiatu będą mieli możliwość obsługi i monitorowania własnych spraw on-line za pomocą sieci internet, kiosków informacyjnych oraz bezprzewodowych sieci radiowych.

W przypadku braku otrzymania dofinansowania WIPS w ramach aplikowanych funduszy program w okrojonej formie i z opóźnieniem do około roku 2010 będzie realizowany z własnych funduszy budżetowych przez każdą z instytucji samorządowych powiatu osobno.

3. Gospodarka wodno – ściekowa.

1) Wodociągi i kanalizacja.

Tab. 4. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie powiatu skarżyskiego.

Sieć w km (bez połączeń do budynków)	2000	2001	2002
Wodociągowa	420,8	443,6	447,7
Kanalizacyjna	98,6	98,8	108,5

Pomimo, iż w przeciągu badanych trzech lat nastąpił wzrost długości sieci wodociągowej o 6,39 %, to nadal magistrale wodociągów nie docierają do wszystkich wsi i przysiółków powiatu. Długość sieci z przyłączami wynosi obecnie ponad 385 km.

Na terenie gminy Bliżyn funkcjonują dwa wodociągi, tj. wodociąg Bugaj i wodociąg Gostków – Bliżyn. Zasoby wody w pełni zabezpieczają potrzeby gminy, jednak gmina posiada zerowy stopień skanalizowania. Krótki odcinek kanalizacji znajduje się tylko w Bliżynie. Jego długość wynosi 1 km, zaś liczba przyłączy 10. W chwili obecnej zlecono wykonanie koncepcji programowej kanalizacji sanitarnej dla następujących gmin: Bliżyn, Gilów, Gostków, Ubyszów, Wojtyniów, Brzeście, Bugaj, Zagórze, Wołów, z uwzględnieniem perspektywicznej rozbudowy. Na obszarze gminy funkcjonują 2 oczyszczalnie ścieków: Podczyszczalnia Zakładów Farb i Lakierów „Polifarb” w Bliżynie oraz oczyszczalnia mechaniczno- biologiczna BIOCLERE zbierająca ścieki ze szkoły podstawowej i mieszkań znajdujących się w jej obrębie.

W Łącznej zorganizowany system odprowadzania ścieków stanowią: wybudowana w latach 60 mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków „KAMIONKI” (oraz sieć kanalizacyjna wykonana z rur PCV). Jej sprawność jest niska i nie zapewnia redukcji zanieczyszczeń w zadawalającym stopniu. Urządzenia nie nadają się do dalszej eksploatacji ani do remontu. W budowie jest nowa oczyszczalnia ścieków „KAMIONKI II”.

W gminie Skarżysko Kościelne wszystkie sołectwa wyposażone są w sieć wodociagową, blisko 80 % gospodarstw podłączonych jest do wodociągu gminnego. Gmina posiada własne ujęcie wody. Nie posiada jednak sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków. Opracowano już koncepcję programową kanalizacji i oczyszczalni ścieków.

Miasto i gmina Suchedniów posiada dobrze rozwinięty system zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Z miejskiego systemu wodociagowego korzysta 92 % mieszkańców miasta oraz sołectwo Mostki, pozostałe sołectwa zasilane są z wodociągu wiejskiego. Posiada także własną oczyszczalnię ścieków. Na terenie miasta obowiązuje rozdzielczy system kanalizacji, główny kolektor sanitarny i sieć kanałów bocznych przebiega przez tereny śródmiejskie.

Miasto Skarżysko-Kamienna jest w 99,9 % zwodociagowane. Długość sieci wodociagowej rozdzielczej wynosiła w 2002 r. 131,5 km. Długość sieci kanalizacyjnej w tym samym czasie wynosiła 86,7 km. Na obszarze miasta obowiązuje rozdzielczy system kanalizacyjny. W Skarżysku Kamiennej działa miejska oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna z lat sześćdziesiątych, modernizowana na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych oraz rozbudowana ok. 2000 r.

Warto zaznaczyć, że powiat skarżyski charakteryzuje się jednym z najwyższych udziałem sieci kanalizacyjnej w długości sieci wodociagowej wśród powiatów województwa świętokrzyskiego.

2) Gospodarka odpadami.

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych w powiecie skarżyskim jest ich składowanie na składowisku odpadów komunalnych, zlokalizowanym w południowo – wschodnim obrzeżeniu miasta Skarżysko-Kamienna w dzielnicy Łyżwy. Jest to składowisko nadpoziomowe, o całkowitej powierzchni 4,95 ha i docelowej pojemności 2 800 000 m³, funkcjonujące od 1974r. Składowisko to

spełnia jedynie funkcję docelową, zaś stopień wypełnienia wynosi ok. 75%. Eksploatacja składowiska przewidziana jest do roku 2005. W chwili obecnej Wojewoda wydał decyzję o jego zamknięciu.

Odpady z oczyszczalni ścieków są wykorzystywane do rekultywacji i nawożenia użytków rolnych. Osady ściekowe stanowią cenny surowiec do kształtowania gleb na gruntach zdewastowanych. Wzrost urodzajności gleb oraz podnoszenie jej aktywności biologicznej osiąga się poprzez wprowadzenie odpowiednio dużej dawki osadów ściekowych do gruntów pozbawionych gleby. Ponadto zastosowanie osadów ściekowych stwarza warunki do intensyfikacji wzrostu roślin. Na obszarach zdegradowanych, które nie roją nadziei przywrócenia im funkcji użytków rolnych osady ściekowe mogą być stosowane do nawożenia gruntów pod uprawy lasów. Osady ściekowe są również wykorzystywane do utrwalania powierzchni gruntów na przykład skarp składowisk, wykopów i nasypów poprzez wprowadzanie na powierzchnię osadów, do których dodawane są nasiona roślin.

Na terenie powiatu skarżyskiego oprócz obecnie wytwarzanych odpadów przemysłowych znajdują się pozostałości poprodukcyjne po byłym Zakładzie Chemicznych „Organika-Benzyl” w Skarżysku Kamiennej, będącą obecnie własnością prywatną. Znajdują się tam 3 pojemniki z zawartością około 39 Mg odpadów. Według informacji uzyskanej z Urzędu Miasta Skarżyska Kamiennej odpad to ciecz, o konsystencji gęstego oleju, koloru ciemnobrązowego, o intensywnej, duszącej woni węglowodorów aromatycznych. Analiza jakościowa wykazała obecność substancji: aldehydy, alkohol benzyłowy, chlorek benzyłu, dichlorotoluen, benzoesan benzyłu i inne. Na tym terenie znajdują się również beczki plastikowe z zawartością ok. 300 kg cieczy z węglowodorami aromatycznymi. Teren nie jest dozorowany i zabezpieczony.

Dużym problemem jakie występują w zakresie gospodarki odpadami na terenie gmin powiatu skarżyskiego, jest zjawisko powstawania nielegalnych wysypisk odpadów. Jedną z głównych przyczyn ich powstawania jest nieszczelny system zbiórki odpadów komunalnych.

Samorzady lokalne, zgodnie ze swoimi obowiązkami, przeprowadzają na bieżąco likwidację nielegalnych wysypisk. Na terenie powiatu, według informacji z gmin na dzień dzisiejszy, istnieje kilkanaście „dzikich wysypisk” odpadów komunalnych, głównie na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej. Likwidowane są one w sposób doraźny przez gospodarke komunalną (w tym prace interwencyjne) oraz w ramach akcji „Sprzątanie Świata” (jedynie do sprzątania śmieci rozproszonych).

W najbliższych latach we wszystkich gminach powiatu planuje się przeprowadzenie szczegółowego przeglądu terenu, w celu inwentaryzacji „dzikich” wysypisk, a następnie ich likwidację.

Na terenie powiatu prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Przedmiotem zbiórki są odpady przeznaczone do recyklingu materiałowego: szkło, papier i tektura, metale i tworzywa sztuczne. Selektywna zbiórka prowadzona jest we wszystkich gminach powiatu. Najwcześniej (od 1999 r.) i najlepiej rozwinięta jest jednak w gminie Skarżysko Kościelne. Objęte jest nią 100% mieszkańców. Segregacja obejmuje złom, szkło białe i kolorowe, a od 2002 r. również plastik. W tym celu rozdawane są mieszkańcom worki. Odbiór następuje na podstawie ogłaszanego harmonogramu odbioru. Zebrane odpady podczyszczane są na odpowiednie przygotowanym placu będącym własnością gminy, a następnie odbierane przez prywatnych przewoźników i sprzedawane do punktów skupu. Prowadzona jest tu przez Urząd Gminy również ewidencja ilości zebranych odpadów.

W pozostałych gminach powiatu skarżyskiego prowadzona jest także selektywna zbiórka odpadów, nie jest ona jednak tak dobrze rozwinięta jak w gminie Skarżysko Kościelne. Segregacja prowadzona jest poprzez dostarczanie worków do gospodarstw indywidualnych, oraz ustawianie w miejscach ogólnodostępnych przy zabudowie wielorodzinnej odpowiednio oznaczonych pojemników lub poprzez zorganizowane akcje zbierania. W gminie Skarżysko Kamienna i Suchedniów segregacja dotyczy tylko odpadów z plastiku, w gminie Łączna – szkła i plastiku. W gminie Bliżyn selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest dopiero od września 2003 r., objętych jest nią 100% mieszkańców, a dotyczy takich odpadów jak: papier, plastik i szkło.

W roku 2002 zostało wytworzonych około 1 077 Mg suchej masy osadów ściekowych. Osady te w całości trafiają na wysypisko komunalne „Łyżwy”.
Osady

z poszczególnych oczyszczalni ścieków nie były poddawane procesowi termicznego przekształcania ani kompostowania.

5. Gospodarka

Najbardziej niepokojącym wskaźnikiem rynku pracy w powiecie skarżyskim jest stale rosnąca stopa bezrobocia. Coraz silniejsze procesy restrukturyzacyjne, prywatyzacja przedsiębiorstw, a także wygasanie okresów ochronnych dla zwalnianych pracowników powodują stały wzrost liczby bezrobotnych. Wejście na rynek młodzieży z wyżu demograficznego lat 80-tych pogarsza tę sytuację. Trudna sytuacja finansowa przedsiębiorstw oraz pogarszająca się koniunktura powoduje dalszy spadek zatrudnienia zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym.

Tab. 5. Pracujący w gospodarce narodowej wg sekcji PKD.⁵

Wyszczególnienie	2000	2001	2002
Ogółem	16340	16050	15071
Przemysł	6213	6081	5347
Budownictwo	572	576	569
Handel i naprawy	700	953	989
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	2996	2672	2512
Edukacja	1808	1655	1636
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	2008	1803	2694
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	154	135	101

Jak widać wyraźnie kształtuje się tendencja spadkowa. Spowodowane jest to upadkiem wielu firm oraz zmniejszeniem liczby miejsc pracy, w wyniku wprowadzenia nowych technologii. Optymistycznie może napawać niewielki wzrost zatrudnienia w sektorze usług (budownictwo, handel) i w ochronie zdrowia.

W powiecie stale rośnie ilość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON (obecnie ok. 8000). Jednak dynamika tego wzrostu z roku na rok maleje, a tempo przyrostu liczby nowych podmiotów obniżyło się z 16 % w 1998 r. do 3 % w 2003. Dominującą formą organizacyjną przedsiębiorstw w powiecie skarżyskim są jednoosobowe firmy, które stanowią ponad 84 % wszystkich działających podmiotów gospodarczych. Wskazuje to na rozwój tzw. samozatrudnienia. Dominującą sekcją PKD jest właśnie handel i naprawy. Najwyższy poziom inwestycji w powiecie notuje się w przemyśle, następnie w handlu i naprawach oraz w sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność.

6. Sfera społeczna.

⁵ Dane z Urzędu Statystycznego w Kielcach

W ciągu 5 lat istnienia powiatu jego powierzchnia zmieniła się już trzykrotnie, wskutek przyłączenia sołectw z innych powiatów. W 2000 r. do miasta Skarżysko-Kamienna przyłączono miejscowości Pogorzałe i Skarżysko Książęce z powiatu szydłowieckiego, w 2001 r. do gminy Skarżysko Kościelne przyłączyły się sołectwa: Majków i Michałów z powiatu starachowickiego oraz w 2004 r. Kierz Niedźwiedzi również z powiatu szydłowieckiego. Może to oznaczać, że powiat spostrzegany jest przez mieszkańców okolicznych miejscowości jako bardziej atrakcyjny, niż inne ościennie powiaty.

Tab. 6. Powierzchnia i ludność w poszczególnych latach.⁶

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003	2004 (1 stycznia)
Powierzchnia	343	362	378	378	378	395
Liczba ludności	80 888	83 205	83 917	80 794	80 502	81 465

Ludność powiatu w 2004 roku osiągnęła poziom 81 465 osób, co stanowi około 6,3 % ludności całego województwa. Powiat charakteryzuje się dość dużą gęstością zaludnienia, z liczbą 205 mieszkańców na 1 km², gdy średnia dla całego województwa wynosi 111 osób na 1 km². Jest to związane ze stosunkowo małą powierzchnią powiatu skarżyskiego oraz znacznym, historycznym już, skoncentrowaniem na jego obszarze dużych przedsiębiorstw przemysłowych, które wpływały w przeszłości na strukturę demograficzną regionu przyciągając znaczne ilości pracowników.

Tab. 7. Powierzchnia, ludność i gęstość zaludnienia w powiecie skarżyskim w 2002 r.⁷

Wyszczególnienie	Powierzchnia km²	Ludność	Ludność na 1 km²
Powiat skarżyski	378	80 794	213,8
Skarżysko-Kamienna	64	50 314	786,2

⁶ Dane z Urzędu Statystycznego w Kielcach

⁷ Dane z Urzędu Statystycznego w Kielcach

Suchedniów	75	11 046	147,3
Bliżyn	141	8 684	61,6
Łączna	62	5 222	84,2
Skarżysko Kościelne	36	5 528	153,5

W sferze społecznej zauważalne są takie negatywne zjawiska jak: spadek urodzeń, spadek przyrostu naturalnego, spadek udziału młodzieży w strukturze wiekowej, proces starzenia się społeczeństwa.

Tab. 8. Ruch naturalny ludności w powiecie skarżyskim.⁸

Wyszczególnienie	2000	2001	2002
Urodzenia	721	650	628
Zgony	869	877	801
Przyrost naturalny	-148	-218	-173
Współczynnik dynamiki demograficznej	0,83	0,74	0,78

Ruch naturalny w powiecie skarżyskim w ostatnich latach charakteryzuje się przewagą liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych, co w efekcie daje ujemny przyrost naturalny. To, że wskaźnik przyrostu naturalnego wykazuje pewne wahania, związane jest ze zmianami administracyjnymi powiatu.

Struktura wiekowa ludności powiatu skarżyskiego podlega w ostatnich latach niewielkim, ale stałym zmianom w kierunku malejącej liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz ze stale rosnącą grupą ludności w wieku produkcyjnym, co jest związane z wchodzeniem pokolenia wyżu demograficznego lat 80-tych w wiek dorosły. Tendencja ta ma znaczący wpływ na kształtowanie się wielu zjawisk demograficznych i ekonomicznych w regionie, a szczególnie na poziom stale rosnącego w powiecie bezrobocia oraz ilość uczniów i absolwentów szkół na różnych poziomach kształcenia.

Tab. 9. Ludność powiatu skarżyskiego w podziale na grupy wiekowe.⁹

⁸ Dane z Urzędu Statystycznego w Kielcach

⁹ Dane z Urzędu Statystycznego w Kielcach

Ludność w wieku	2000	2001	2002
Ogółem	83 205	83 917	80794
Przedprodukcyjnym	18 526	17 928	16 852
Produkcyjnym	50 548	51 632	49 657
Poprodukcyjnym	14 131	14 375	14 285

Tab. 10. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych.¹⁰

Szkoły	2000	2001	2002
Zasadnicze zawodowe i zawodowe	494	479	387
Licea ogólnokształcące	575	754	690
Średnie zawodowe i policealne	1 177	1 128	1 135
Liczba szkół	59	62	54

Jak wynika z powyższych danych w powiecie skarżyskim największa liczba młodzieży kształci się w szkołach, które zapewniają możliwość dalszej nauki na studiach wyższych.

Takie dane świadczą o narastających problemach ekonomicznych i strukturalnych w regionie, które wpływają coraz silniej na decyzje mieszkańców w zakresie wyboru miejsca zamieszkania, poszukiwania nowego miejsca zatrudnienia oraz ruchu migracyjnego absolwentów szkół różnych poziomów.

Najistotniejszym problemem wpływającym na całą sytuację społeczno ekonomiczną powiatu wydaje się być strukturalne bezrobocie, będące efektem głębokiej recesji, jaka dotknęła największe zakłady przemysłowe powiatu, reprezentujące branże przemysłu ciężkiego: metalową, maszynową i zbrojeniową.

Problem bezrobocia dotyka większość mieszkańców naszego powiatu. Na tle województwa jest on rejonem o najwyższej stopie bezrobocia. Na dzień 31.03.2004 wynosiła ona 33,4 %

W związku z wciąż pogarszającą się sytuacją na rynku pracy znaczącą troską wszystkich zainteresowanych staje się determinacja w walce z tym problemem. Wymaga to w szczególności intensywnych działań Powiatowego Urzędu Pracy ukierunkowanego na obsługę i aktywizację osób potrzebujących wsparcia i pomocy.

Koniecznym działaniem w obecnej sytuacji staje się przeanalizowanie skali problemu oraz wyciągnięcie konkretnych wniosków, które podlegałyby realizacji.

¹⁰ Dane z Urzędu Statystycznego w Kielcach

1. Uwarunkowania polityki lokalnego rynku pracy.

Obecny poziom bezrobocia ukształtowany został między innymi przez transformację ustrojową 1989/1990 i reformę administracyjną (1999-2003), wyż demograficzny, procesy restrukturyzacji i komercjalizacji dużych podmiotów gospodarczych sektora przemysłu ciężkiego i maszynowego.

Przyczyn należy upatrywać ponadto w nie przekładaniu się wzrostu gospodarczego na tworzenie nowych miejsc pracy, zmieniających się i mało czytelnych przepisów prawnych, problemu „chorych” finansów publicznych, czy w końcu braku na chwilę obecną zdecydowanych rozwiązań strukturalnych. Efektem tego jest nadal duży wzrost długotrwale bezrobotnych oraz spadek ilości osób z prawem do zasiłku w stosunku do ogółu poziomu osób pozostających bez pracy. Zauważalny jest też regres udziału bezrobotnych bez stażu pracy oraz migracja młodych ludzi w inne regiony kraju w poszukiwaniu pracy. Jednocześnie zmniejsza się liczba oferowanych stanowisk pracy, choćby czasowych.

Poziom i wartość stopy bezrobocia.

Liczba bezrobotnych w powiecie skarżyskim na dzień 31.05.2004 r. wynosiła 10 815 osób. Stan bezrobotnych z prawem do zasiłku na dzień 31.03.2004 r. zarejestrowanych w powiecie wynosił 1 687 osób.

Tab. 11. Struktura bezrobotnych.¹¹

Bezrobotni	Grudzień 2002	Grudzień 2003	Maj 2004
ogółem	10 331	10 394	10 815
w tym kobiety	5 152	5 087	5 316
z prawem do zasiłku	1 792	1 730	3 965
niepełnosprawni	127	148	149
zamieszkali na wsi	3175	3 210	3 447
absolwenci	430	415	590

Do głównych przyczyn wzrostu bezrobocia należy zaliczyć:

- wprowadzenie reform gospodarczych wymuszających restrukturyzację zatrudnienia (dotyczy m.in. takich firm jak: Zakłady Metalowe „Mesko” S.A. i PKP);
- małe tempo wzrostu gospodarczego i pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw w powiecie, co w znacznym stopniu przyczyniło się do zwiększenia liczby osób poszukujących pracy;

¹¹ Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Skarżysku-Kam.

- spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw;
- zwolnienia pracowników z przyczyn zakładów pracy,
- rejestrację osób zainteresowanych nabyciem statusu bezrobotnego w celu uzyskania prawa do świadczeń medycznych,
- rozpowszechnianie się pracy nierejestrowanej zwaną „pracą na czarno”, która występuje we wszystkich grupach zawodowych i sektorach gospodarczych.

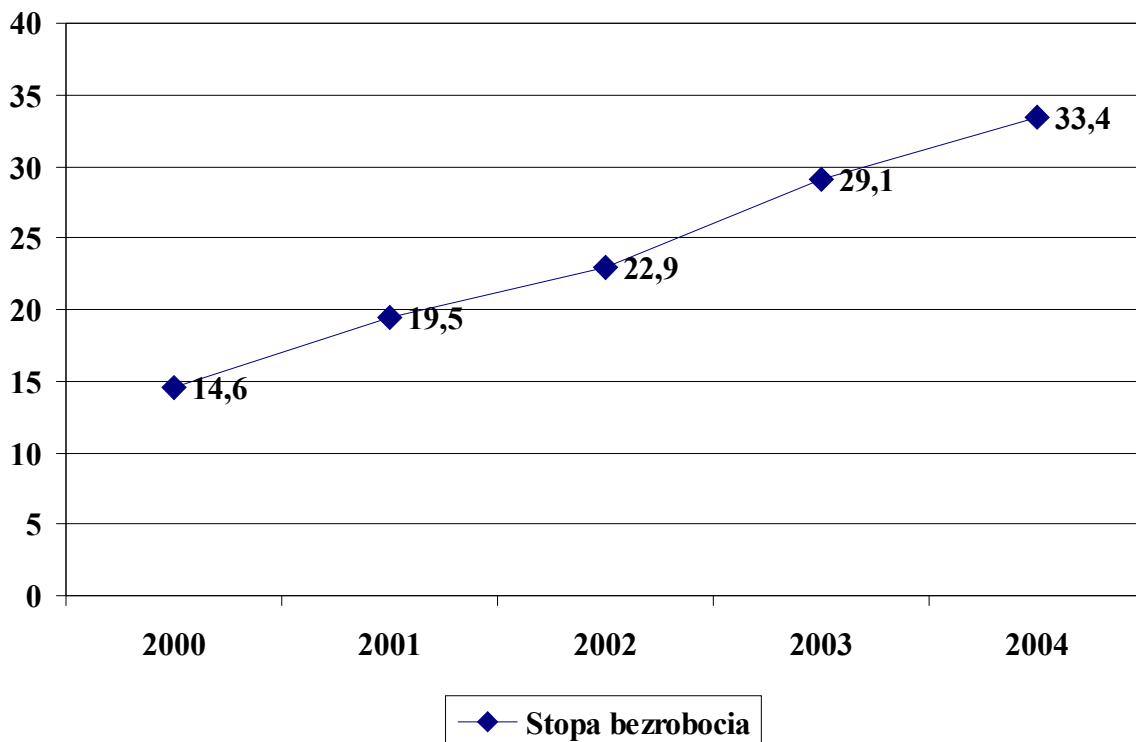
Tab. 12. Bezrobotni zarejestrowani wg poziomu wykształcenia.

Wykształcenie	2000	2001	2002
Wyższe	301	497	604
Średnie zawodowe	2276	2701	2922
Średnie ogólnokształcące	706	811	787
Zasadnicze zawodowe	3409	3727	3852
Gimnazjalne i poniżej	1979	2113	2166
Razem	8671	9849	10331

Ogółem na dzień 31.03.2004 r. w powiecie zarejestrowanych było 591 absolwentów, z czego gros osób mających status bezrobotnych posiada wykształcenie policealne (248 osób). Szczególnie niepokojąca jest liczba osób pozostających bez pracy przez okres powyżej 24 miesięcy.

Wykres 1. Poziom stopy bezrobocia w latach 2000 – 2004.¹²

¹² Opracowanie własne na podstawie danych z PUP.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oraz kształtowanie się wydatków z Funduszu Pracy.

W ramach posiadanych środków z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu Powiatowy Urząd Pracy realizował szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, staże absolwenckie, pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej oraz tworzenie nowych miejsc pracy. W ramach tych form objęto w 2003 roku w powiecie 2 352 osoby na kwotę 5 872 100 zł.

Nastąpił więc znaczny wzrost do tego samego okresu roku poprzedniego (2002) w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu:

- w stażach o blisko 240 osób,
- w pracach interwencyjnych o około 140 osób
- w robotach publicznych o około 40 osób.

Oprócz form aktywnych udzielane również było poradnictwo zawodowe w formie indywidualnej, w grupach oraz naukę praktycznych umiejętności niezbywalnych przy poszukiwaniu pracy, pomocną szczególnie absolwentom i osobom długotrwale pozostających bez zatrudnienia.

Powiatowy Urząd Pracy włączał się także w realizację Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich wspierając w procesach rekrutacji uczestników szkoleń, instytucji i organizacji pozarządowych, wspólnie z EPRD-Kielce, ZDZ Skarżysko, Świętokrzyską Szkołą Przedsiębiorczości w Starachowicach, Staropolską Izbą Przemysłowo-Handlową w Kielcach oraz Regionalną Izbą Gospodarczą (przeszkolonych zostało 347 osób).

Sytuacja w naszym powiecie zmusza wszystkich do podjęcia działań mających na celu ochronę miejsc pracy, tworzenie odpowiednich warunków dla nowopowstających podmiotów gospodarczych oraz upraszczanie procedur pozwalających na założenie i prowadzenie działalności gospodarczej. W związku z powyższym został stworzony *Powiatowy program przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy*.

Program ten ma przyczynić się do zwiększenia aktywności gospodarczej powiatu, skonsolidowania związków społecznych i ekonomicznych w lokalnym środowisku, wzmocnienia współpracy pomiędzy organizacjami samorządowymi oraz pozarządowymi. Zakłada realizację wspólnych celów, promowanie i powstanie spójnej polityki rynku pracy w powiecie, stworzenia kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów społecznych oraz podniesienia poziomu wykształcenia jego mieszkańców.

Powiatowy Urząd Pracy zamierza realizować również projekty z Sektorowego Programu Operacyjnego – Rozwój Zasobów Ludzkich w ramach działań: 1.2 Perspektywy dla młodzieży i 1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.

Projekt posiłkowy Perspektywiczny start działanie 1.2 SPO RZL dotyczy młodzieży poniżej 25 roku życia, bezrobotnej przez okres do 24 miesięcy (otrzymana kwota na realizację tego projektu to 691 000 zł). W ramach tego projektu przewiduje się:

1. poradnictwo zawodowe dla wszystkich objętych programem prowadzone przez ekspertów w Klubie Pracy – 350 osób,
2. podjęcie subsydiowanego zatrudnienia przez – 10 osób,
3. odbycie stażu w firmie o działalności zbliżonej do wykształcenia i kwalifikacji osób uczestniczących w projekcie przez co najmniej 180 osób Subsydiowane miejsca pracy mają pomóc młodzieży w uzyskaniu doświadczenia zawodowego i co najmniej okresowego zatrudnienia. Osoby uczestniczące w projekcie mają możliwość korzystania ze wszystkich ofert pracy pojawiających się w PUP.

Projekt posiłkowy Alternatywa dla bezrobocia działanie 1.3 SPO RZL dotyczy osób powyżej 25 roku życia, długotrwale bezrobotnych (pozostających w rejestrze PUP łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat (otrzymana kwota na realizację tego projektu to 464 600 zł). W ramach tego projektu przewiduje się:

1. podjęcie subsydiowanego zatrudnienia przez co najmniej 130 osób
2. szkolenia ogólne i szkolenia indywidualne
3. pomoc osobom bezrobotnym prowadzoną przez ekspertów w zakresie poradnictwa zawodowego prowadzonego w Klubie Pracy. Subsydiowane miejsca pracy mają pomóc bezrobotnym w uzyskaniu doświadczenia zawodowego i co najmniej okresowego zatrudnienia. Osoby uczestniczące w projekcie mają możliwość korzystania ze wszystkich ofert pracy pojawiających się w PUP.

Wszystkie wymienione formy pomocy dla bezrobotnych zapobiegają marginalizacji społeczeństwa, która ostatnimi czasy stała się ogromnym problemem powiatu. Każdy z programów operacyjnych skupiać ma kilku partnerów i przy ich współudziale być realizowany.

Starostwo Powiatowe podjęło działania w celu utworzenia Partnerstwa na rzecz Rozwoju, aby wspólnie wspierać wszelkie działania na rzecz rozwoju lokalnego oraz zwiększenia zatrudnienia w powiecie. Wraz z partnerami zewnętrznymi zamierza również włączyć się do Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL w zakresie rozwiązywania problemu nierówności i dyskryminacji na rynku pracy.

2. Pomoc społeczna.

W powiecie skarżyskim do grup społecznych wymagających wsparcia należą osoby niepełnosprawne oraz usamodzielniający się wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych. Osoby te wspiera Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie należy m.in. prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.

Na terenie powiatu funkcjonuje 1 dom pomocy społecznej pobytu stałego przeznaczonym dla osób przewlekle psychicznie chorych, z miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych, posiadający 57 miejsc stacjonarnych, w tym:

- 38 – osoby przewlekle psychicznie chore (kobiety),
- 19 – osoby przewlekle somatycznie chore (kobiety i mężczyźni).

Według stanu na 31.12.2003 r. Dom Pomocy Społecznej zamieszkiwało ogółem 58 osób, w tym jedna osoba na tzw. łóżku rotacyjnym. Na miejsce w Domu oczekiwały w kolejce 23 osoby, w tym:

- 10 osób na oddział dla przewlekle psychicznie chorych kobiet,
- 9 osób na oddział dla przewlekle somatycznie chorych kobiet,

- 4 osoby na oddział dla przewlekle somatycznie chorych mężczyzn.

O skierowanie do domu pomocy społecznej może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki w razie niemożności zapewnienia jej usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę. Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w takim domu wydaje ośrodek pomocy społecznej właściwy dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej z terenu powiatu skarżyskiego wydaje Dyrektor Centrum z upoważnienia Starosty.

Na terenie powiatu skarżyskiego na dzień 31.12.2003r. funkcjonowały 83 rodziny zastępcze, w których wychowywało się 110 dzieci, w tym:

- 78 rodzin spokrewnionych, wychowujących 104 dzieci,
- 6 rodzin niespokrewnionych sprawujących opiekę nad 6 dzieci.

W powiecie nie funkcjonuje rodzina zastępcza pełniąca zadania pogotowia rodzinnego. Do rodziny tej kierowane mogą być dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy chyba, że szczególne okoliczności wskazują na potrzebę wydłużenia tego okresu, jednak nie dłużej niż o dalsze 3 miesiące. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego.

Na terenie powiatu skarżyskiego funkcjonuje jedna placówka typu socjalizacyjnego - Zespół Placówek Opieki, Wychowania i Interwencji Kryzysowej „Przystań”, w której jest łącznie 30 miejsc. Całodobowy pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej powinien mieć charakter przejściowy - do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej. Kierowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy może nastąpić po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej.

Zespół Placówek realizuje następujące funkcje:

- socjalizacyjną,
- wsparcia dziennego w formie ogniska wychowawczego dla dzieci wymagających środowiskowego wsparcia i częściowej opieki,
- mieszkań chronionych dla usamodzielniających wychowanków placówki socjalizacyjnej,
- hostelu dla nieletnich zapewniający doraźną opiekę dzieciom i młodzieży, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej.

Według stanu na dzień 31.12.2003 r. Zespół Placówek „Przystań” przebywa ogółem 39 dzieci w tym:

- 26 dzieci przebywa w placówce socjalizacyjnej,
- 13 dzieci uczestniczy w zajęciach organizowanych przez ognisko wychowawcze.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową albo dzienną opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Ważną rolę w funkcjonowaniu placówki pełnią mieszkania chronione, które umożliwiają samodzielne życie w środowisku pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówkę socjalizacyjną. Zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2003r. w mieszkaniach chronionych działających przy Zespole Placówek „Przystań” przebywało 5 usamodzielnionych wychowanków. Standard mieszkań chronionych w ZPOWiK jest dość wysoki. Wychowankowie mają zapewnione usługi socjalne oraz bytowe w postaci m.in: udostępnienia lokalu mieszkalnego, udostępnienia współdzielonego pomieszczenia kuchennego oraz higieniczno-sanitarnego wraz z wyposażeniem, zapewnienia dostawy mediów do udostępnionego lokalu, także poradnictwa z zakresu pracy socjalnej.

Hostel jest formą pomocy stacjonarnej trwającej nie dłużej niż trzy miesiące, sprawującą nad dzieckiem opiekę całkowitą. Hostel swoją działalnością obejmuje powiat skarżyski, a w uzasadnionych przypadkach losowych, w miarę wolnych miejsc, przyjmuje potrzebujących również z innych powiatów (za 100% refundacją kosztów pobytu przez powiat właściwy ze względu na miejsce stałego zameldowania klienta). Osoby przyjmowane są do hostelu na czas rozwiązania sytuacji rodzinnej, bądź wskazania kierunku jego rozwiązania.

Osoba pełnoletnia opuszczająca niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, a także pomocą:

- 1) pieniężną na usamodzielnienie,
- 2) pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- 4) w uzyskaniu zatrudnienia,
- 5) na zagospodarowanie - w formie rzeczowej.

W 2002 roku utworzone zostały na terenie powiatu (na podstawie umowy pomiędzy Wojewodą Świętokrzyskim a Starostą Skarżyskim) **mieszkania chronione** dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, które przy minimalnym wsparciu opiekunów

(pracowników socjalnych, wolontariuszy) mogą samodzielnie egzystować, hotel dla osób ulegających przemocy w rodzinie oraz dzienny ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Działania te mają za zadanie zapewnić osobom z zaburzeniami psychicznymi efektywniejszego i bardziej dostępnego wsparcia w nowatorskich formach pomocy społecznej poprzez zorganizowanie mieszkań chronionych.

Utworzenie mieszkań chronionych i świetlicy Starosta Skarżyski powierzył Parafii Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku – Kam., zaś Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zostało zobowiązane do bezpośredniej realizacji i rozliczenia zadania.

Wg stanu na dzień 31.12.2003 do mieszkań chronionych skierowano 4 osoby, natomiast w zajęciach świetlicowych uczestniczyło 11 mieszkańców powiatu skarżyskiego z zaburzeniami psychicznymi.

Od sierpnia 1999 roku w Skarżysku-Kamiennej działa Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności (na podstawie Zarządzenia Starosty Skarżyskiego). W 2003 roku do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wpłynęło 1619 wniosków o wydanie orzeczenia – 1203 wnioski osób powyżej 16 roku życia oraz 416 wniosków osób przed 16 rokiem życia.

3. Ochrona zdrowia.

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami powiatu skarżyskiego sprawują następujące samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej:

1. Zespół Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Skarżysku - Kamiennej, przy ul. Szpitalnej 1, z zakresu specjalistyki ambulatoryjnej i leczenia szpitalnego,
2. Międzyzakładowy Ośrodek Medycyny Pracy ul. Ekonomii 4 - z zakresu medycyny pracy, opieki podstawowej i specjalistycznej ambulatoryjnej,
3. Obwód Lecznictwa Kolejowego, ul. Sokola 50, z zakresu opieki podstawowej, medycyny pracy i specjalistyki ambulatoryjnej,
4. Zakłady opieki zdrowotnej w gminach, sprawujące opiekę podstawową nad swymi mieszkańcami - „Przychodnie Miejskie” w Skarżysku - Kamiennej, SP ZOZ w Bliżynie, Suchedniowie, Łącznej i Skarżysku Kościelnym,
5. Oddział Skarżyski Świętokrzyskiego Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego - opieka doraźna i stany zagrożenia życia.

Dla zakładów opieki zdrowotnej świadczących usługi z zakresu podstawowej opieki medycznej organami założycielskimi od 1999 roku są samorządy gmin, na terenie których

funkcjonują - poza zakładem opieki zdrowotnej w Łącznej, który został wydzielony ze struktury ZOZ - u przed 1999 rokiem.

Po wdrożeniu reformy systemu administracji publicznej, powiat skarżyski stał się organem założycielskim dla Zespołu Opieki Zdrowotnej oraz Międzyzakładowego Ośrodka Medycyny Pracy, a od 2001 roku przejął funkcję organu założycielskiego dla Obwodu Lecznictwa Kolejowego.

Zespół Opieki Zdrowotnej w Skarżysku-Kamiennej, ul. Szpitalna 1.

Zarządzeniem Wojewody Kieleckiego z dn. 12 sierpnia 1998r. Zespół Opieki Zdrowotnej został przekształcony w Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej, działalność rozpoczął z chwilą wpisania do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejestrowy w dn. 27.11.1998 r. Po objęciu funkcji założycielskich wydzielono podstawową opiekę zdrowotną ze struktury Zespołu Opieki Zdrowotnej a następnie przekazano samorządom gmin. Uregulowano sprawy własnościowe zakładów i wyposażono je w mienie.

Przy Zespole Opieki Zdrowotnej powołano Radę Społeczną, uchwalono i zatwierdzono statut oraz regulamin Rady Społecznej.

W strukturze SP ZOZ funkcjonują następujące komórki organizacyjne:

1. Oddziały szpitalne: chirurgiczny, dziecięcy, noworodkowy, laryngologiczny, neurologiczny, anestezjologii i intensywnej terapii, urazowo - ortopedyczny, położniczo - ginekologiczny, rehabilitacji, wewnętrzny I, wewnętrzny II, obserwacyjno - zakaźny, Szpitalny Oddział Ratunkowy;
2. Zakład Opiekuńczo - Leczniczy - od lipca 2000 roku;
3. Poradnie specjalistyczne: anestezjologiczna, chorób zakaźnych, chirurgii onkologicznej, laryngologiczna, ginekologiczna, chirurgiczna, urologiczna, ortopedyczna, kardiologiczna, pulmonologiczno - alergologiczna dziecięca, chirurgii stomatologicznej, rehabilitacyjna, endokrynologiczna, gastrologiczna, neonatologiczna;
4. Dział diagnostyczny;
5. Pracownia rehabilitacji,
6. Blok operacyjny;
7. Centralna sterylizacja;
8. Apteka zakładowa;
9. Poradnia badań profilaktycznych pracowników.

Funkcjonowanie Zespołu Opieki Zdrowotnej od ponad 2 lat łączy się z powstawaniem pogłębiającej się straty finansowej, która generowana jest poprzez niekorzystne kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia, a wcześniej Kasami Chorych, konieczność prowadzenia zakupów aparatury medycznej (dotychczasowe urządzenia są przestarzałe lub istnieje konieczność wprowadzenia nowych technologii niezbędnych dla prowadzenia działalności leczniczej i diagnostycznej), prowadzenie bieżących remontów nakazanych przez Sanepid, nakłady na utworzenie Zakładu Opiekuńczo - Leczniczego, Oddziału Opieki Paliatywnej, modernizację kotłowni, wypłaty odpraw oraz podwyżek dla pracowników.

Szpital Zespołu Opieki Zdrowotnej nie spełnia wszystkich wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki społecznej z dnia 21.09.1992 r., w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej, w związku z czym został on warunkowo wpisany do rejestru zakładów opieki zdrowotnej.

Międzyzakładowy Ośrodek Medycyny Pracy w Skarżysku-Kamiennej, ul. Ekonomii 4.

Organem założycielskim MOMP był Wojewoda Świętokrzyski, zaś po wejściu w życie ustawy reformującej system administracji państwowej kompetencje założycielskie przeniesione zostały na powiat skarżyski.

Międzyzakładowy Ośrodek Medycyny Pracy w Skarżysku-Kamiennej realizuje zadania z zakresu:

1. podstawowej opieki zdrowotnej dla ok. 7.500 podopiecznych na podstawie umowy zawartej z Narodowym Funduszem Zdrowia;
2. specjalistycznej opieki ambulatoryjnej na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia w poradniach: laryngologicznej, okulistycznej, neurologicznej i reumatologicznej;
3. medycyny pracy, w tym badanie kandydatów do szkół średnich oraz uczniów tych szkół, którzy w trakcie praktycznej nauki zawodu narażeni są na działanie czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia, badania profilaktyczne (wstępne, okresowe, kontrolne, dyspenseryjne, badania dla potrzeb sanitarnych, badania kandydatów na kierowców i kierowców na podstawie umów z zakładami pracy oraz na podstawie innych umów;
4. badania diagnostyczne dla potrzeb podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz medycyny pracy.

Obwód Lecznictwa Kolejowego w Skarżysku-Kamiennej, ul. Sokola 50.

W 2001 roku Rada Powiatu Skarżyskiego podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na przejęcie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej „Obwód Lecznictwa Kolejowego” SP ZOZ w Skarżysku - Kamiennej”. Na podstawie tej uchwały, jak również uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie wyrażenia woli przekazania samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej pn. „Obwód Lecznictwa Kolejowego w Skarżysku – Kamiennej”, zawarto w dniu 14.12.2001 roku porozumienie pomiędzy Województwem Świętokrzyskim a Powiatem Skarżyskim w sprawie przekazania i przejęcia funkcji organu założycielskiego dla jednostki organizacyjnej pn. „Obwód Lecznictwa Kolejowego SPZOZ w Skarżysku - Kamiennej”.

Obwód Lecznictwa Kolejowego SP ZOZ świadczy usługi medyczne dla mieszkańców powiatu skarżyskiego oraz części mieszkańców gmin powiatu szydłowieckiego i jędrzejowskiego. Opieka medyczna dotyczy populacji ok. 90 tys. osób w zakresie podstawowej zdrowotnej, specjalistycznej opieki ambulatoryjnej, udzielanej w poradniach: alergologicznej, diabetologicznej, endokrynologicznej, gastrologicznej, kardiologicznej, dermatologicznej, neurologicznej, gruźlicy i chorób płuc, pulmonologicznej, ginekologiczno-polożniczej, chirurgicznej, ortopedycznej, wad postawy, osteoporozy, okulistycznej, laryngologicznej, urologicznej, zdrowia psychicznego, poradni uzależnień, oddziale dziennym terapii uzależnień od alkoholu, ośrodka rehabilitacji dziennej.

W Obwodzie Lecznictwa Kolejowego świadczone są usługi z zakresu medycyny pracy oraz diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej.

Mając na uwadze powyższe najważniejszymi problemami służby zdrowia w powiecie jest przestarzały sprzęt specjalistyczny lub jego zbyt mała ilość. Ważną kwestią jest również nie spełnienie przez szpital wszystkich wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21.09.1992 r.).

4. Edukacja.

W powiecie skarżyskim istnieje dobrze rozwinięta sieć kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym. Powiat jest organem prowadzącym następujące jednostki oświatowe:

1. I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego
2. II Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza
3. III Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica
4. Techniczne Zakłady Naukowe im. Partyzantów Ziemi Kieleckiej
5. Zespół Szkół Budowlanych
6. Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 im. Bohaterów Września 1939 r.
7. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3
8. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4
9. Zespół Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika
10. Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza
11. Centrum Kształcenia Praktycznego
12. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 im. Janusza Korczaka
13. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2
14. Zespół Placówek Specjalnych dla Niepełnosprawnych Ruchowo
15. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Suchedniowie
16. Bursa Szkolna
17. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Tab.13. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych publicznych.¹³

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003
I Liceum Ogólnokształcące	1011	780	780	726
II Liceum Ogólnokształcące	824	594	582	610
III Liceum Ogólnokształcące	794	612	645	625
Techniczne Zakłady Naukowe	1192	939	885	840
Zespół Szkół Budowlanych	638	531	498	439
Zespół Szkół Ekonomicznych	848	553	426	510
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3	840	672	668	681
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4	595	456	438	423
Zespół Szkół Zawodowych Nr 1	801	606	572	535

¹³ Dane z Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu starostwa powiatowego.

Zespół Szkół w Suchedniowie	613	510	431	355
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wych. Nr 1	208	243	229	220
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wych. Nr 2	79	75	78	76
SOSzW w Suchedniowie	63	52	56	75
Zespół Placówek specjalnych dla Niepełnosprawnych Ruchowo	65	71	83	101
Centrum Kształcenia Praktycznego	0	0	640	645
Bursa Szkolna	67	55	103	70
Ogółem	18254	18318	21478	19073

Tab.14. Liczba uczniów w szkołach niepublicznych.¹⁴

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003
Zakład Doskonalenia Zawodowego	219	201	197	94
Towarzystwo Wiedzy Powszechnej	148	132	145	101
LUMEN sp. z o.o.	66	60	63	48
Ośrodek Kształcenia Ogólnego i Zawodowego "AGA"	52	45	26	8
Prywatne Liceum Ogólnokształcące ul. Ekonomii 7	59	49	38	31
Kieleckie Centrum Kształcenia "Budowlanka"	67	78	75	67
Centrum Kształcenia Zawodowego	-	-	-	181
Ogółem	611	565	544	530

Analizując poszczególne lata widać stały spadek liczby uczniów spowodowany systematycznym spadkiem urodzeń oraz reformą systemu edukacji, wskutek której cykl kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych skrócił się o 1 rok. W ciągu 5 lat istnienia powiatu liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych zmalała z 8 279 do 5 744 tj. o 30 %. Utrzymuje się trwająca od kilku lat tendencja malejącego udziału uczniów zasadniczych szkół zawodowych, stały wzrost notują natomiast licea ogólnokształcące i technika. Udział słuchaczy w szkołach dla dorosłych w liczbie uczniów utrzymuje się na stałym poziomie ok. 10 %. W porównaniu z rokiem 2000 zmalała znacznie liczba uczniów w szkołach

¹⁴ Dane z Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu starostwa powiatowego.

niepublicznych. Wzrost liczby uczniów można natomiast zaobserwować w szkołach specjalnych, która w porównaniu do roku 2000 wzrosła o 6 %.

W związku ze spadkiem liczby uczniów zmniejszyła się również liczba oddziałów w szkołach ponadgimnazjalnych. Liczba uczniów w przeliczeniu na 1 oddział utrzymuje się na zbliżonym poziomie w granicach 29 uczniów na oddział. Jeżeli chodzi o szkoły specjalne to liczba oddziałów wzrosła w ostatnim roku o dwa do 45.

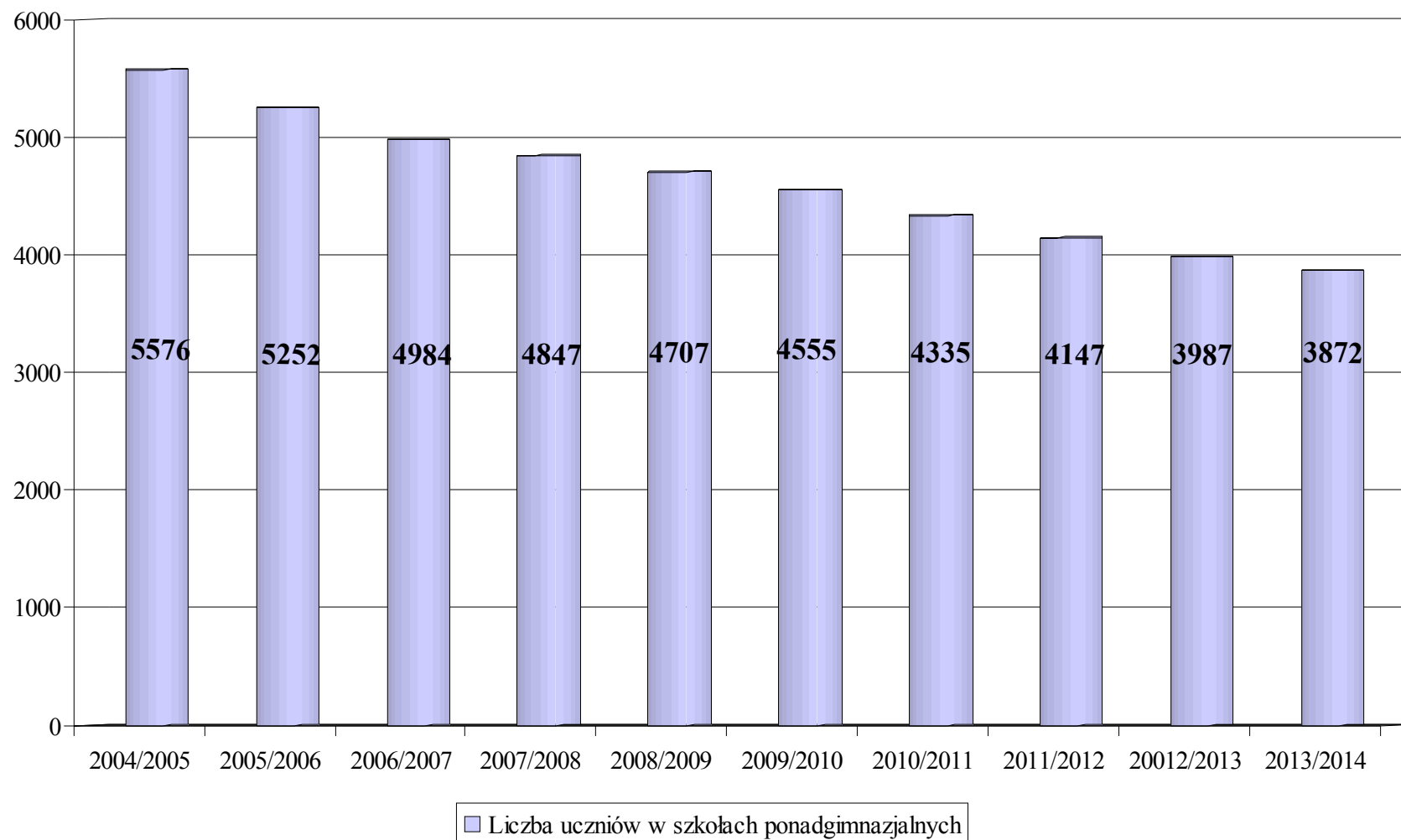
W ciągu 5 lat liczba etatów pedagogicznych zmalała z 754 do 578 tj. o 24 %. Obecnie największy procent stanowią nauczyciele mianowani 72 %, następnie kontraktowi 13 %, dyplomowani 12 % i stażyści 5 %. Liczba etatów administracji utrzymuje się na takim samym poziomie w granicach 66 osób. Zmalała znacznie liczba etatów obsługi.

Z danych dostarczonych przez szkoły wynika, że w bieżącym roku szkolnym odejdzie na emeryturę 12 nauczycieli (na 53 posiadających uprawnienia emerytalne) oraz 5 pracowników administracji obsługi.

W związku z nowelizacją Karty Nauczyciela nastąpił znaczny wzrost wynagrodzeń nauczycieli, co spowodowało duży wzrost kosztów w przeliczeniu na 1 ucznia. Udział płac i pochodnych w kosztach wzrósł z 81,6 % w roku 1999 do 83,7 % w roku 2003. Wskaźnik ten był najwyższy w latach 2001 i 2002 ze względu na dużą liczbę awansów zawodowych i odpraw emerytalnych.

Widać ogromną różnicę w utrzymaniu uczniów szkół ponadgimnazjalnych a uczniów szkół specjalnych. Płace i pochodne na 1 ucznia w szkole specjalnej są o 5,5 razy wyższe od szkół ponadgimnazjalnych. Z roku na rok szkoły coraz trudniej radzą sobie z utrzymaniem budynków, co spowodowane jest wzrostem cen mediów oraz spadkiem liczby uczniów. Z danych wynika, że największe nakłady na inwestycje i remonty poniesiono w roku 2000 oraz 2003.

Wykres 2. Prognozowana liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu skarżyskiego w latach 2004 – 2014.¹⁵

¹⁵ Opracowanie własne Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego

Liczbę uczniów w nadchodzących latach zaprognozowano w oparciu o liczbę urodzeń, aktualną strukturę szkół dla młodzieży, udział szkół dla dorosłych oraz napływ młodzieży z sąsiednich powiatów na dotychczasowym poziomie ok. 30 %.

W obliczu spadającej liczby urodzeń nieunikniony jest proces restrukturyzacji sieci szkolnictwa ponadgimnazjalnego powiatu skarżyskiego, którego pierwszy etap powinien rozpocząć się w roku szkolnym 2004/2005. Oprócz niżu demograficznego drugim istotnym powodem dokonania zmian sieci szkół jest stan techniczny niektórych budynków. Obecnie w najgorszym stanie technicznym jest budynek Zespołu Szkół Zawodowych Nr 1 przy ul. Tysiąclecia w Skarżysku-Kam. Organ prowadzący zmierzał będzie do zmniejszenia i lepszego wykorzystania istniejącej oświatowej bazy lokalowej poprzez łączenie i likwidację niektórych placówek.

5. Kultura i sport.

Działalność kulturalna w powiecie opiera się na pracy miejskich i gminnych domów kultury oraz Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Starostwo Powiatowe nie zajmuje się organizowaniem imprez kulturalnych i sportowych, a jedynie współuczestniczy w ich organizowaniu i finansowaniu. Władze powiatu współpracują z wieloma organizatorami imprez i wydarzeń kulturalnych, domami kultury, organizacjami pozarządowymi, szkołami. Kalendarz imprez obejmuje m.in. festiwale piosenki, konkursy muzyczne, konkursy recytatorskie i przeglądy teatralne, konkursy fotograficzne i motoryzacyjne, imprezy folklorystyczne, turniej wiedzy pożarniczej, biegi i inne zawody sportowe, rajdy rowerowe.

Tab. 15. Kalendarz imprez kulturalnych i sportowych na rok 2004¹⁶

Lp.	Nazwa imprezy	Termin	Odpowiedzialny
1.	XI Centralne Obchody Roczniczy Powstania 1863 roku	styczeń	Federacja Kapituła "Równość-Wolność-Niepodległość"
2.	Przegląd Filmów Niezwykłych	luty-czerwiec	Miejskie Centrum Kultury
3.	Świętokrzyskie świętowanie w Mostkach	luty	Wojewódzki Dom Kultury, Wiejski Dom Kultury w Mostkach

¹⁶ Opracowany przez Wydział Edukacji, Kultury i Sportu.

4.	I Forum teatrów niemieckojęzycznych	luty	Zespół Szkół Ekonomicznych i Miejskie Centrum Kultury
5.	Powiatowy Turniej Ortograficzny	marzec	Techniczne Zakłady Naukowe
6.	Turniej Wiedzy Pożarniczej	marzec	Komenda Powiatowa Straży Pożarnej
7.	VII Skarżyskie Spotkania z Melpomeną - Powiatowy Przegląd Twórczości Teatralnej Młodzieży Szkół Ponadpodstawowych	marzec	Miejskie Centrum Kultury
8.	I Powiatowy Konkurs wiedzy o krajach niemieckojęzycznych	marzec	Zespół Szkół Ekonomicznych
9.	XXII Konkurs Młodych Pianistów "Nad Kamienną"	kwiecień	Państwowa Szkoła Muzyczna
10.	Festiwal Piosenki w SOSW Nr 2	maj	SOSW Nr 2
11.	Imprezy Dożynkowe	wrzesień	powiat skarżyski
12.	Folklorystyczna Jesień w Bliżynie	październik	Wojewódzki Dom Kultury
13.	VII Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Leopolda Staffa	październik	Miejskie Centrum Kultury
14.	XXXII Ogólnopolski Konkurs Recytatorski im. Leopolda Staffa	grudzień	Miejskie Centrum Kultury
15.	Zimowa Akademia Karate	styczeń-luty	Kielecki Klub Karate
16.	Bieg Uliczny o "Błękitną Wstęgę Kamiennej"	maj	Klub 2012
17.	VIII Memoriał im. Prof. H. Wytrzyaszczewskiego	czerwiec	II Liceum Ogólnokształcące
18.	Wakacyjny Turniej Piłki Nożnej - Dolna Kamienna	lipiec	Rada Osiedla Dolna Kamienna
19.	Półmaraton Skarżyski - Rejów	sierpień	Komitet Organizacyjny Półmaratonu
20.	IX Ogólnopolski Mityng w Biegach Przełajowych Olimpiad Specjalnych	październik	Komitet Regionalny Olimpiad Specjalnych Polska
21.	Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Komendanta Świątkrzyskiego Policji	październik	Komenda Powiatowa Policji
22.	XVIII Powiatowy Drużynowy Turniej Szaradziarski Szkół Średnich	październik	Miejskie Centrum Kultury
23.	VII Powiatowy Drużynowy Turniej Szachowy Szkół Średnich	listopad	Miejskie Centrum Kultury

Teren powiatu skarżyskiego, dzięki łagodnemu pagórkowatemu ukształtowaniu umożliwia prowadzenie turystyki rowerowej zarówno dla zwykłych turystów jak i osób lubiących trudne trasy.

Niezbędne jest podjęcie działań przyczyniających się do wzrostu atrakcyjności powiatu dla turystów. W związku z tym starostwo powiatowe zmierza do podjęcia działań prowadzących do opracowania Powiatowego Programu Ścieżek Rowerowych. Wymagać to będzie dostosowania istniejących ciągów komunikacyjnych do warunków bezpieczeństwa charakterystycznych dla specyfiki ruchu drogowego oraz wyznaczenia ścieżek rowerowych.

7. Analiza SWOT

Dokonanie analizy poprzez identyfikację mocnych i słabych stron powiatu oraz przeanalizowanie szans i zagrożeń wynikających z otoczenia pozwoli na sformułowanie podstawowych celów jakie należy osiągnąć, aby pobudzić rozwój lokalny powiatu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> •Istniejąca rola ważnego węzła komunikacyjnego •Położenie geograficzne •Walory turystyczno-krajoznawcze •Duża lesistość •Surowce naturalne •Bliskość dużych ośrodków miejskich •Potencjał ludzki, tania, wykwalifikowana siła robocza •Funkcjonujące na miejscu otoczenie biznesu •Skarżyska Strefa Gospodarcza •Przychylny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości •Szerokie możliwości inwestycyjne •Rozwijająca się działalność agroturystyczna •Duża liczba organizacji pozarządowych •dobra infrastruktura energetyczna, •Dobre warunki do uprawiania sportu, baza sportowa •Szeroki wachlarz profili kształcenia •Rozwinięta specjalistyczna opieka zdrowotna •Istnienie Powiatowego Szpitala 	<ul style="list-style-type: none"> •Wysoki poziom bezrobocia •Brak kapitału na miejscu •Zły stan techniczny dróg •Brak szkolnictwa wyższego •Niskie dochody mieszkańców •Rozdrobnienie gospodarstw, słaba klasa ziemi •Regres tradycyjnych branż •Słaba infrastruktura turystyczna •Małe doświadczenie w pozyskiwaniu środków UE •Słabe przygotowanie terenów inwestycyjnych •Emigracje młodych ludzi •Brak spójnego programu współdziałania międzygminnego •Bak instytucji wspierania przedsiębiorczości •Niskie nakłady finansowe na pomoc społeczną, •Zbyt niskie nakłady na promocję kultury i sportu •Brak systemu monitoringu środowiska •Brak współpracy z miastami zagranicznymi na zasadzie związków bliźniaczych •Brak centrów rozrywki

SZANSE

- Fundusze strukturalne UE
- Tendencja wzrostowa rozwoju gospodarczego
- Tworzenie, inicjowanie współpracy związków międzygminnych
- Szansa na środki na promocje
- Reforma prawa
- Preferencje podatkowe na tworzone nowych miejsc pracy
- Rozwój przedsiębiorczości i aktywności społecznej
- Napływ kapitału zagranicznego

ZAGROŻENIA

- Odpływ kadry z powiatu
- Konkurencja ze strony sąsiednich powiatów, w zakresie przyciągania inwestorów
- Wysoki koszt tworzenia miejsc pracy
- Zła polityka kredytowa państwa i banków komercyjnych
- Pomijanie powiatu przy dużych (centralnych) inwestycjach drogowych
- Nieumiejętność wykorzystania środków z funduszy unijnych
- Niestabilność przepisów prawa
- Zła sytuacja gospodarcza Polski

II. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI POWIATU

Głównym celem rozwoju powiatu skarżyskiego jest zapewnienie jego mieszkańcom wysokiego poziomu życia poprzez wpływ na tworzenie miejsc pracy i dogodnych warunków zamieszkania, ochronę zdrowia i bezpieczeństwa oraz zwiększenie dostępu do edukacji, kultury i sportu.

Cel główny przekłada się na cele strategiczne, które są zbieżne z celami i zasadami Strategii Rozwoju Powiatu oraz oficjalnymi dokumentami programowymi Województwa Świętokrzyskiego.

Określone cele strategiczne zbieżne są z priorytetami wyznaczonymi do realizacji w Narodowym Planie Rozwoju 2004-2006, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 14 stycznia 2003 r.. Tak więc do realizacji tych celów mogą być wykorzystane środki Unii Europejskiej przekazane do Polski w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, który uwzględnia specyficzne cechy, zasoby, uwarunkowania i predyspozycje rozwojowe regionów. Zgodnie z zasadą funkcjonowania ZPORR do współfinansowania przez fundusze strukturalne mogą być zgłaszane zadania, które umożliwią osiągnięcie celów i priorytetów wyznaczonych w planach rozwoju i programach narodowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

W celu uzyskania konsultacji społecznych przez Pełnomocnika oraz Zespół Zadaniowy ds. Rozwoju Lokalnego została stworzona ankieta skierowana do mieszkańców powiatu skarżyskiego.

Ankietyzacja została przeprowadzona wśród losowo wybranej próbki 150 osób zamieszkałych na terenie powiatu skarżyskiego, po 30 z każdej gminy. Niestety nie na wszystkie pytania ankietowani odpowiadali.

Wyniki przeprowadzonej ankietyzacji.

Większość kobiet znajdowała się w przedziale wiekowym 26-45 lat, natomiast mężczyzn – 46-65 lat. Ok. 80 % ankietowanych osób posiadało wykształcenie wyższe, przy czym ok. 60% pozostawało bez pracy.

Wszyscy deklarowali zainteresowanie tym, co się dzieje w powiecie, a jako największy problem podawano bezrobocie (94%), zły stan infrastruktury (80%), podziały polityczne (60%). Za najważniejszą zmianę na terenie powiatu uznano poprawę stanu dróg (92%), a w przypadku funkcjonujących instytucji – Policję (44%) oraz palcówki służby zdrowia (32%) (gdzie należałoby zwiększyć dostępność).

Za najważniejsze inwestycje w powiecie uznano:

- rozbudowę i modernizację dróg powiatowych (86%),
- budowę obwodnicy (72%),
- ochronę środowiska przyrodniczego (58%),
- budowę hali sportowej (34%).

Jeżeli chodzi o spełnianie oczekiwań mieszkańców, to dominowała opinia, że lepiej robi to powiat (56%).

Z odpowiedzi na kolejne pytanie wynika, iż powiat dobrze zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie: ochrony środowiska (36%) oraz placówek handlowych (24%). Za najgorzej zaspokajane uznano: stan infrastruktury drogowej (42%) oraz czystość i porządek (26%).

Jako mocne strony powiatu najczęściej podawano:

- sieć wodociągową (78%),
- położenie geograficzne (42%),
- sieć handlową i usługową (26%),
- walory przyrodnicze (18%).

Jako słabe strony większość osób zaznaczyła:

- obsługę ruchu turystycznego (82%),
- stan infrastruktury (80%),
- rynek pracy (70%),
- możliwości dla osób młodych, wykształconych (48%).

Wg ankietowanych głównymi przeszkodami hamującymi rozwój powiatu skarżyskiego są:

- brak środków finansowych (94%),
- brak inwestorów zewnętrznych (94%),
- podziały polityczne (92%).

Za najwłaściwszy kierunek rozwoju, jaki powinien obrać powiat uznano alternatywę gospodarczą, czyli priorytet dla przedsiębiorczości, handlu i usług (90%) lub alternatywę otwartego ekorozwoju, czyli priorytet dla ekologii, turystyki i rekreacji (86%).

Z uzyskanych odpowiedzi na kolejne pytanie wynika, że informacje o tym, co się dzieje na terenie powiatu większość ankietowanych czerpie z Internetu, Tygodnika Skarżyskiego, bądź Informatora Powiatowego. Najbardziej informacje te docierają do nich od radnych i urzędników.

Ocena władz miasta/gminy przez ankietowanych kształtuje się średnio na poziomie 2-3 punktów (w skali 0-5). Natomiast ocena władz powiatowych – średnio na poziomie 3-4 punktów. Zauważalna jest nieco gorsza ocena rady miasta/gminy od rady powiatu.

W większości przypadków stwierdzono, iż uprawnienia starosty powiatowego powinny być większe w stosunku do dotychczasowych.

Zdaniem ankietowanych radni powiatu powinni zajmować się przede wszystkim rozwojem powiatu i poszukiwaniem inwestorów. Większość osób w ciągu ostatniego roku nie spotkała się z radnymi powiatu.

W wyniku analizy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji społeczności lokalnej wyznaczono następujące priorytety i cele realizacyjne:

I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.

1. Remont i modernizacja dróg powiatowych.
2. Przebudowa obiektów mostowych.

II. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej.

1. Infrastruktura ochrony zdrowia.
2. Infrastruktura edukacyjna.

III. Ochrona i poprawa stanu środowiska.

1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza i poszanowania energii.
2. Ochrona środowiska przyrodniczego.
3. Edukacja ekologiczna.
4. Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej i kanalizacyjnej.
5. Poprawa stanu gospodarki odpadami.

IV. Rozwój lokalnych zasobów ludzkich

1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

V. Wzmocnienie potencjału gospodarczego powiatu

1. Powiatowe Centrum Informacji i Obsługi Inwestora

III. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

1. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2004 – 2006

I. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Remont i modernizacja dróg powiatowych.

Poniższe działanie jest zgodne z ZPORR, Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2004 – 2006 i ze Strategią Rozwoju Powiatu (zadanie I.1.8.).

I.1.1. Przebudowa drogi powiatowej nr 0588T Łączna – Zagórze – Wzdół Rządowy

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Roboty remontowo – budowlane	2004 – 2006	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, bezpieczeństwa ruchu drogowego	1 250 000	Starostwo Powiatowe w Skarżysku-Kamiennej, Urząd Gminy Łączna

I.1.2. Przebudowa ul. Pięknej w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2005	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	15 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2005		1 000 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.3. Przebudowa Al. Piłsudskiego w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Roboty remontowo – budowlane	2005	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	1500 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam. Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.4. Przebudowa ul. Sokolej w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Roboty remontowo – budowlane	2005	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	1500 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam. Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

II. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ**1. Infrastruktura ochrony zdrowia.**

Poniższe działania są zgodne z ZPORR, Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2004 – 2006, Wojewódzkim Planem Zdrowotnym na 2005 r. oraz wpisują się w Strategię Rozwoju Powiatu Skarżyskiego (III priorytet, program 2).

II.1.1.1 Nadbudowa budynku powiatowego szpitala ZOZ w Skarżysku-Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1.	Prace przygotowawcze	2004 – 2005	Plany zagospodarowania, opracowanie projektu budowlanego, roboty konstrukcyjne, ogólnobudowlane	2 000 000	ZOZ
2.	Roboty inwestycyjne (nadbudowa piętra w budynku szpitalnym wykonana w związku z koniecznością wymiany dachu, zmiana zasilania energetycznego, wodno-kanalizacyjnego, parowego, centralnego ogrzewania i ciepłej wody, zmiany dźwigów windowych).	2005 – 2006	Oszczędność transportu pacjentów na badania, komfort dla pacjenta. Wzmocnienie konkurencyjności i poprawa jakości usług medycznych w regionie.	18 000 000	ZOZ, Starostwo Powiatowe

II.1.2 Dostosowanie obiektu szpitala do potrzeb osób niepełnosprawnych

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Roboty inwestycyjne (wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych, nowe chodniki, przebudowa schodów i wejścia do budynku szpitala, modernizacja szybu windowego i wymienione urządzenie dźwigowe)	2005	Polepszenie jakości i dostępności świadczonych usług dla pacjentów i osób niepełnosprawnych.	2 500 000	ZOZ, Starostwo Powiatowe

II.1.3. Wymiana przyłącza wodociągowego do budynku szpitala

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Roboty budowlano – instalacyjne	2006	Pełne pokrycie potrzeb wodnych i zaopatrzenie w wodę lepszej jakości. Poza modernizacją sieci i innych urządzeń (hydrofornia, pompownia) mają na celu usprawnienie przesyłu i bezawaryjne dostarczenie wody.	1 200 000	ZOZ, Starostwo Powiatowe

II.1.4. Modernizacja oraz zakup nowych urządzeń medycznych w OLK SP ZOZ w Skarżysku-Kam.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł.)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Zakup defibrylatora	2004	Zabezpieczenie podopiecznych w nagłych przypadkach w możliwość skutecznej reanimacji, a tym samym zmniejszenie współczynnika umieralności	15 000	Urząd Marszałkowski Starostwo Powiatowe
2.	Zakup rektoskopu	2004	Poprawa jakości diagnostyki	8 000	Urząd Marszałkowski Starostwo Powiatowe
3.	USG	2004	Zabezpieczenie świadczeń specjalistycznych na rzecz wielu poradni specjalistycznych.	300 000	Urząd Marszałkowski Starostwo Powiatowe
4.	Zakup systemu do badań wysiłkowych	2005	Poprawa jakości diagnostyki	55 000	Urząd Marszałkowski Starostwo Powiatowe
5.	Spektrofotometr	2005	Poprawa jakości diagnostyki, zapewnienie powtarzalności uzyskanych wyników	30 000	Urząd Marszałkowski Starostwo Powiatowe
6.	System Holterowski	2006	Poszerzenie diagnostyki kardiologicznej	50 000	Urząd Marszałkowski Starostwo Powiatowe

7.	Urządzenie do krioterapii	2006	Poszerzenie zakresu zabiegów w wielu poradniach specjalistycznych	16 000	Urząd Marszałkowski Starostwo Powiatowe
----	---------------------------	------	---	--------	--

II.1.5. Przebudowa, modernizacja budynku OLK SP ZOZ w Skarżysku-Kam.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł.)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Utworzenie centralnej rejestracji pacjentów	2004	Poprawa jakości obsługi pacjenta przez możliwość otrzymania pełnej obsługi w jednym miejscu z jednoczesną restrukturyzacją zatrudnienia	70 000	OLK, Starostwo Powiatowe Urząd Marszałkowski
2.	Docieplenie budynku OLK	2005	Uzyskanie lepszych parametrów cieplnych budynku,	30 000	OLK, Starostwo Powiatowe Urząd Marszałkowski
3.	Modernizacja systemu grzewczego	2006	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń	80 000	OLK, Starostwo Powiatowe Urząd Marszałkowski

II.1.6. Przebudowa, modernizacja budynku MOMP w Skarżysku-Kam.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł.)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Termoizolacja budynku (wymiana okien i drzwi zewnętrznych i wewnętrznych)	2004 – 2006	Poprawa jakości udzielanych świadczeń, oszczędności w kosztach utrzymania budynku, w tym kosztów ogrzewania	200 000	MOMP, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski
2.	Remont i modernizacja pomieszczeń (gabinety lekarskie, poczekalnie, pomieszczenia sanitarne)	2004 – 2006	Poprawa warunków oraz dostosowanie do wymogów jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia zakładu	500 000	MOMP, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski
3.	Zakup nowych urządzeń medycznych (aparat rtg, autoklaw, modernizacja ciemni rtg, zakup – EKG, EEG)	2004 – 2006	Poprawa jakości udzielanych świadczeń	300 000	MOMP, Starostwo Powiatowe Urząd Marszałkowski

2. **Infrastruktura edukacyjna.**

Poniższe działania wpisują się w ZPORR oraz są zgodne ze Strategią Rozwoju Powiatu Skarżyskiego (III priorytet, program 1).

II.2.1. Utworzenie przy Centrum Kształcenia Praktycznego w Skarżysku-Kam. stanowisk egzaminacyjnych pozwalających uczniom szkół zawodowych powiatu skarżyskiego uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Utworzenie ośrodków egzaminacyjnych w zawodach 2 – letniej ZSZ: kucharz małej gastronomii oraz posadzkarz	2004	Możliwość przeprowadzania egzaminów, poprawa oferty edukacyjnej powiatu	40 000	CKP, Starostwo Powiatowe
2.	Utworzenie ośrodków egzaminacyjnych w zawodach 3 – letniego liceum profilowanego: mechanik pojazdów samochodowych oraz zawody elektronicznych	2005	Możliwość przeprowadzenia egzaminów poprawa oferty edukacyjnej powiatu	100 000	CKP, Starostwo Powiatowe

III. OCHRONA I POPRAWA STANU ŚRODOWISKA

1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza i poszanowanie energii.

Zadania zawarte w tym priorytecie są zgodne z ZPORR i ze Strategią Rozwoju Powiatu (działanie I.1.3). Wpisują się również w Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego.

III.1.1. Remont i modernizacja wymienników ciepła w budynku szpitala

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Prace modernizacyjne	2005	Lepsza gospodarka energią ciepłą, spadek kosztów stałych	1 500	ZOZ Skarżysko-Kam.

III.1.2. Dokończenie remontu budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Skarżysku-Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Remont elewacji budynku	2005	Poprawa stanu technicznego i estetyki budynku	150 000	SOSW, Starostwo Powiatowe

III.1.3. Przyłączenie budynku szkolnego przy ul. Legionów 131 oraz budynku III LO przy ul. Ekonomii do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Remont kotłowni w budynku przy ul. Legionów	04 – 06.2006	Niższe koszty ogrzewania budynku	60 000	Starostwo Powiatowe oraz WFOŚiGW
2	Remont kotłowni w III LO	06 – 08.2006	Niższe koszty ogrzewania budynku	60 000	Starostwo Powiatowe oraz WFOŚiGW

2. Ochrona środowiska przyrodniczego

III.2.1. Sporządzenie uproszczonych planów urządzania lasów i inwentaryzacji ich stanu.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Sporządzenie planu urządzania lasów prywatnych na terenie powiatu	2005 – 2006	Dokument przyczyni się do prawidłowego zarządzania gospodarką lasami prywatnymi.	20 000	Starostwo Powiatowe

3. Edukacja ekologiczna**III.3.1. Prowadzenie edukacji ekologicznej w szkołach.**

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Konkursy dot. wiedzy ekologicznej, związane ze zbiórką odpadów. Programy ekologiczne mające na celu poszerzenie wiedzy ekologicznej	2004 – 2006	Poszerzenie wiedzy ekologicznej wśród młodzieży.	15 000	Starostwo Powiatowe, szkoły ponadgimnazjalne, gminy

4. Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej i kanalizacyjnej.**5. Poprawa stanu gospodarki odpadami.**

Zagadnienia ujęte w punktach 4. i 5. stanowią zadania własne gmin i ujęte zostaną w planach rozwoju lokalnego poszczególnych gmin.

IV. ROZWÓJ LOKALNYCH ZASOBÓW LUDZKICH.**1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.**

Poniższe działania są zgodne z Programem Zwalczenia Wykluczenia Społecznego (2002-2006) i Sektorowym Programem Operacyjnym – Rozwój Zasobów Ludzkich.

IV.1.1. Propagowanie sportu i kultury wśród osób niepełnosprawnych.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Organizacja imprez sportowych i kulturalnych	2005 – 2006	Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych. Powstanie zintegrowanej oferty kulturalnej i sportowej	30 000	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, domy kultury, obiekty sportowe

IV.1.2. Poprawa jakości życia mieszkańców.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Organizacja dziennego ośrodka pomocy osobom starszym	2005 – 2006	Poprawa warunków życia osób starszych, wzrost ich aktywności życiowej, integracja społeczna	25 000	PCPR, Dom Pomocy Społecznej, ośrodki pomocy społecznej

IV.1.3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1.	Wsparcie członków rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie	2005 – 2006	Spadek liczby patologii związanych z przemocą w rodzinie, poprawa bezpieczeństwa socjalnego	3 500	PCPR, urzędy gmin, ośrodki pomocy społecznej, Policja, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
2.	Wsparcie rodzin ubogich	2005 – 2006	Poprawa standardów życia rodziny, poprawa warunków rozwoju dzieci i młodzieży	3 500	PCPR, urzędy gmin, ośrodki pomocy społecznej, Policja, PUP, Poradnia Psych.-Pedagogiczna

V. WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO POWIATU

1. Powiatowe Centrum Informacji i Obsługi Inwestora

Działanie to wpisuje się w ZPORR (priorytet 2) i jest zgodne ze Strategią Rozwoju Powiatu (zadanie I.2.2.) oraz „Studium wykonalności dla projektu: pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na bezpośrednie i pośrednie wspieranie przedsiębiorczości w ramach tworzonego Centrum Funduszy Pomocowych i Promocji Biznesu przy Starostwie Powiatowym w Skarżysku-Kamiennej” (opracowanego w ramach PAOW).

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Institucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Prace niezbędne do uruchomienia Punktu (przygotowanie lokalu, zakup mebli, sprzętu itp.)	2004	Funkcjonowanie stałego punktu konsultacji, stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości na terenie powiatu, wzrost zatrudnienia	25 500	Starostwo Powiatowe

2.	Opracowanie baz danych firm i obiektów inwestycyjnych	2004	Inwentaryzacja zasobów i opracowanie spójnej oferty dla inwestorów, stworzenie oferty produktów i firm z regionu, zaprezentowanie oferty w kraju i zagranicą,	4 500	Starostwo Powiatowe
3.	Zatrudnienie osób do obsługi Punktu i prowadzenia usług doradczych	2005	Zainicjowanie i pomoc w powstaniu wniosków aplikacyjnych dla podmiotów z regionu	72 400	Starostwo Powiatowe, PUP
4.	Organizacja cyklu szkoleń dla przedsiębiorców, bezrobotnych, osób niepełnosprawnych	2005	Dostosowanie społeczeństwa do przemian gospodarczych, w tym w szczególności wynikających z przystąpienia Polski do UE	52 400	Starostwo Powiatowe, organizacja pozarządowa, uczelnia

2. Planowane długoterminowe zadania inwestycyjne w latach 2007 – 2013

I. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Remont i modernizacja dróg powiatowych.

Poniższe działania są zgodne z ZPORR i ze Strategią Rozwoju Powiatu (zadanie I.1.8.).

I.1.1. Przebudowa drogi powiatowej nr 0307T Zalezianka – Łączna

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	10 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Rozpoczęcie robót budowlanych	2008 – 2010		3 760 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.2. Przebudowa drogi powiatowej nr 0587T Gózd – Psary

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	20 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Rozpoczęcie robót budowlanych	2008 – 2010		4 150 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.3. Przebudowa drogi powiatowej nr 0591T Łączna – Jęgrzna – Gózd

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	30 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Rozpoczęcie robót budowlanych	2008 – 2010		2 150 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.4. Przebudowa drogi powiatowej nr 0595T Klonów – Nademlynie

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Roboty budowlano - remontowe	2007	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	800 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.5. Przebudowa drogi powiatowej nr 0573T Majków – Wąchock

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	20 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Skarżysko Kościelne
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008 – 2010		1 200 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Skarżysko Kościelne

I.1.6. Przebudowa drogi powiatowej nr 0555T Świerczek – Lipowe Pole – Skarżysko Kościelne

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	15 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Skarżysko Kościelne
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008 – 2010		500 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Skarżysko Kościelne

I.1.7. Przebudowa drogi powiatowej nr 0576T Skarżysko – Majków – Parszów

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	20 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Skarżysko Kościelne
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008 – 2010		3 200 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Skarżysko Kościelne

I.1.8. Przebudowa drogi powiatowej nr 0443T Bliżyn – Majdów

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1.	Roboty remontowo – budowlane	2008	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	600 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Bliżyn
----	------------------------------	------	---	---------	---

I.1.9. Przebudowa drogi powiatowej nr 0575T Parszów – Majków Kolonia

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Roboty remontowo – budowlane	2008	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	600 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Skarżysko Kościelne

I.1.10. Przebudowa drogi powiatowej nr 0593T Występa – Gózd

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2008	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	10 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Roboty remontowo – budowlane	2009		890 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.11. Przebudowa drogi powiatowej nr 34478 Sadek – Trębowiec

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2008	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	30 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Skarżysko Kościelne
2.	Roboty remontowo – budowlane	2010 – 2012		1 200 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Skarżysko Kościelne

I.1.12. Przebudowa drogi powiatowej nr 0448T Stąporków – Pardołów – Nowki – Sorbin

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2010	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	15 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn
2.	Roboty remontowo – budowlane	2011		300 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn

I.1.13. Przebudowa drogi powiatowej nr 0445T Wojtyniów – Jastrzębia – Zbrojów

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2010	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	30 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn
2.	Roboty remontowo – budowlane	2011		2 000 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn

I.1.14. Przebudowa drogi powiatowej nr 0452T Krasna – Luta – Kucębów

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2011	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	15 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn
2.	Roboty remontowo – budowlane	2012		750 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn

I.1.15. Przebudowa drogi powiatowej nr 0451T Krasna – Odrowążek

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1.	Opracowanie dokumentacji	2012	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	15 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Bliżyn
2.	Roboty remontowo – budowlane	2013		400 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Bliżyn

I.1.16. Przebudowa ul. 1 Maja w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2012	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2013		400 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.17. Przebudowa ul. 3 Maja w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	25 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2007		1700 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.18. Przebudowa ul. 11 Listopada w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu, remont mostu na rz. Kamiennej	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		780 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.19. Przebudowa ul. Armii Krajowej w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2008	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2009		500 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.20. Przebudowa ul. Ekonomii w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2009	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	15 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2010		570 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.21. Przebudowa ul. Kopernika w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2010	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	30 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2011		1 000 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.22. Przebudowa ul. Krasieńskiego w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1	Opracowanie dokumentacji	2008	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2009		1 500 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.23. Przebudowa ul. Książęcej w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2008	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2009		1 120 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.24. Przebudowa ul. Łyżwy w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2008	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2009		1 000 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.25. Przebudowa ul. Moniuszki w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1	Opracowanie dokumentacji	2009	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2010		300 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.26. Przebudowa ul. Metalowców w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		600 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.27. Przebudowa ul. Norwida w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		600 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.28. Przebudowa ul. Niepodległości w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		2 120 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.29. Przebudowa ul. Okrzei w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		310 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.30. Przebudowa ul. Paryskiej w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2010	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2011		1 700 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.31. Przebudowa ul. Ponurego w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2010	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2011		1 900 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.32. PRZEBUDOWA UL. PROSTEJ W SKARŻYSKU – KAMIENNEJ

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1	Opracowanie dokumentacji	2011	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2012		350 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.33. Przebudowa ul. Rejowskiej w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2012	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2013		800 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.34. Przebudowa ul. Rycerskiej w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2011	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2012		1 400 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.35. Przebudowa ul. Sikorskiego w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		650 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.36. Przebudowa ul. Staffa w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		600 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.37. Przebudowa ul. Słowackiego w Skarżysku- Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	8 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		700 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko- Kam.

I.1.38. Przebudowa ul. Szkolnej w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	10 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		300 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.39. Przebudowa ul. Słonecznej w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1	Opracowanie dokumentacji	2012	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	20 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Roboty remontowo – budowlane	2013		200 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.40. Przebudowa ul. Sportowej w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2008	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	30 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Roboty remontowo – budowlane	2009		830 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.41. Przebudowa ul. Struga w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2008	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	20 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Roboty remontowo – budowlane	2009		130 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.42. Przebudowa ul. Szydłowieckiej w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2009	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	15 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Roboty remontowo – budowlane	2010		800 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.43. Przebudowa ul. Towarowej w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2009	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	20 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Roboty remontowo – budowlane	2010		1 750 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.44. Przebudowa Al. Tysiąclecia w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2009	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	10 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Roboty remontowo – budowlane	2010		1 100 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.45. Przebudowa ul. Walecznych w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2012	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	30 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna
2.	Roboty remontowo – budowlane	2013		200 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Łączna

I.1.46. Przebudowa ul Wiejskiej w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
-----	-----------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------	--

1	Opracowanie dokumentacji	2012	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	15 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko – Kam.
2.	Roboty remontowo – budowlane	2013		280 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Skarżysko – Kam.

I.1.47. Przebudowa ul. Zwycięzców w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2012	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	30 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn
2.	Roboty remontowo – budowlane	2013		250 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn

I.1.48. Przebudowa ul. Żeromskiego w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2012	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	30 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn
2.	Roboty remontowo – budowlane	2013		1 500 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn

I.1.49. Przebudowa ul. Żurawiej w Skarżysku – Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Opracowanie dokumentacji	2012	Wzrost nośności nawierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	30 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn
2.	Roboty remontowo – budowlane	2013		450 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Blizyn

2. Przebudowa obiektów mostowych**I.2.1. Przebudowa mostu na rzece Kamienna w ciągu drogi powiatowej nr 0446T Bliżyn – Odrowążek**

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	25 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Bliżyn
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		500 000	

I.2.2. Przebudowa mostu na rzece Kamienna w ciągu drogi powiatowej nr 0444T w miejscowości Wołów

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2007	Wzrost nośności powierzchni, poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu	20 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy Bliżyn
2.	Roboty remontowo – budowlane	2008		400 000	

I.2.3. Budowa drugiej nitki wiaduktu w ciągu ulicy Piłsudskiego w Skarżysku-Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Opracowanie dokumentacji	2010	Poprawa przepustowości, poprawa bezpieczeństwa ruchu.	300 000	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy w Skarżysku Kościelnym
2.	Roboty budowlane	2011		15 000 000	

II. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

1. Infrastruktura ochrony zdrowia.

Poniższe działania są zgodne z ZPORR oraz wpisują się w Strategię Rozwoju Powiatu Skarżyskiego (III priorytet, program 2).

II.1.1. Przebudowa pomieszczeń bloku operacyjnego w Powiatowym Szpitalu ZOZ (wykonanie śluz – realizacja programu dostawczego).

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Roboty remontowo – budowlane	2007	Dostosowanie do wymogów jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej. Stworzenie osobnych śluz dla pacjentów przewożonych do bloku operacyjnego, śluzы szatniowej dla pracowników oraz materiałowej wykorzystywanej do krótkotrwałego przechowywania materiałów.	1 500 000	ZOZ, starostwo powiatowe

II.1.2. Zakup urządzeń medycznych dla potrzeb Powiatowego Szpitala.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Tomograf	2009 – 2012	Podniesienie jakości świadczonych usług diagnostycznych w powiecie.	2 500 000	ZOZ

2.	Sprzęt rtg z możliwością tworzenia obrazów cyfrowych i analizy telemetrycznej.	2009 – 2012	Podniesienie jakości świadczonych usług diagnostycznych w powiecie.	700 000	ZOZ
3.	USG, EEG, EKG	2009 – 2012	Podniesienie jakości świadczonych usług diagnostycznych w powiecie.	500 000	ZOZ

II.1.3. Zakup środków transportu sanitarnego dla potrzeb Ratownictwa Medycznego

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Karetki reanimacyjne	2008	Wzrost poczucia bezpieczeństwa; skrócenie czasu dotarcia do osoby w stanie nagłego zagrożenia życia.	700 000	ZOZ

2. Infrastruktura edukacyjna.

Poniższe działania wpisują się w ZPORR oraz są zgodne ze Strategią Rozwoju Powiatu Skarżyskiego (III priorytet, program 1).

II.2.1. Remont generalny budynku przy Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 w Skarżysku-Kamiennej.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Wymiana instalacji elektrycznej, wodno – kanalizacyjnej oraz centralnego ogrzewania	2008	Poprawa stanu technicznego budynku i bezpieczeństwa uczniów	100 000	ZSZ Nr 1, Starostwo Powiatowe, MENiS
2.	Wymiana okien	2008	Poprawa stanu technicznego budynku i bezpieczeństwa uczniów	150 000	ZSZ Nr 1, Starostwo Powiatowe, MENiS

3.	Remont dachu	2008	Poprawa stanu technicznego budynku i bezpieczeństwa uczniów	150 000	ZSZ Nr 1, Starostwo Powiatowe, MENiS
----	--------------	------	---	---------	--

II.2.2. Budowa sali gimnastycznej przy I LO w Skarżysku - Kamiennej

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Budowa sali gimnastycznej	2010 – 2011	Możliwość organizowania imprez sportowych o zasięgu powiatowym i ponadpowiatowym.	1 800 000	ZSZ Nr 1, Starostwo Powiatowe, MENiS

III. OCHRONA I POPRAWA STANU ŚRODOWISKA

2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza i poszanowania energii.

Zadania zawarte w tym priorytecie są zgodne z ZPORR i ze Strategią Rozwoju Powiatu (działanie I.1.3).

III.2.1. Budowa kotłowni gazowej w budynku I LO w Skarżysku-Kamiennej.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Budowa kotłowni	2009	Niższe koszty ogrzewania oraz mniejsze zanieczyszczenie środowiska	380 000	Starostwo Powiatowe oraz WFOŚiGW

IV. ROZWÓJ LOKALNYCH ZASOBÓW LUDZKICH.

1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Poniższe działania są zgodne z Programem Zwalczenia Wykluczenia Społecznego i Sektorowym Programem Operacyjnym – Rozwój Zasobów Ludzkich.

IV.1.1. Poprawa jakości życia mieszkańców.

Lp.	Etapy działania	Czas realizacji (harmonogram)	Oczekiwane rezultaty	Przewidywane nakłady (w zł)	Instytucje/podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Budowa infrastruktury służącej osobom niepełnosprawnym	2007 – 2011	Poprawa warunków życia osób niepełnosprawnych poprzez ułatwienie dostępu do obiektów użyteczności publicznej. Wyrównanie szans w dostępie do infrastruktury społecznej przyczyni się do podniesienia ogólnego poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych i lepsze przygotowanie zawodowe	70 000	PCPR, urzędy gmin, PUP, PFRON

IV. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU/WOJEWÓDZTWA

Rozwój społeczno-gospodarczy w skali lokalnej jest bezpośrednio związany z procesami zachodzącymi w otoczeniu społeczności lokalnych. W obecnym systemie gospodarki rynkowej otoczeniem, które może mieć i ma wpływ na wykorzystanie szans rozwojowych jest zarówno otoczenie bliskie jak i dalsze.

Gospodarka województwa i powiatu wywiera bezpośredni wpływ na procesy zachodzące w gminach. Otoczenie dalsze, w postaci gospodarki kraju i gospodarki światowej we współczesnych czasach ma nie mniejsze znaczenie jak stan gospodarki w najbliższym sąsiedztwie. Procesy społeczne i ekonomiczne, zachodzące w krajach bezpośrednio sąsiadujących z Polską jak i dalszych znajdują odbicie w kondycji poszczególnych firm i całych branż gospodarczych.

Ustalając ważne czynniki warunkujące rozwój społeczno – gospodarczy powiatu należy wziąć pod uwagę wiele dokumentów planistycznych, takich jak:

- Narodowy Plan Rozwoju,
- Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego,
- Strategię Rozwoju Powiatu Skarżyskiego,

Wszystkie działania związane z realizacją projektów zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego są spójne z działaniami realizowanymi na podstawie wyżej wymienionych dokumentów.

V. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Zakłada się, że metodą na zbudowanie dobrego Planu Rozwoju Lokalnego jest szczegółowe rozpisanie wcześniej uzgodnionych celów na małe działania rozłożone w czasie i konsekwentnie realizowane z jasno sprecyzowanymi celami, działaniami i rezultatami oraz realnym budżetem.

Realizacja planu winna także przynieść określone wskaźniki osiągnięć i efektów tj.:

- poprawę jakości dróg poprzez ich budowę i modernizację,
- poprawę jakości środowiska naturalnego ze względu na zmniejszenie zrzutu ścieków nie oczyszczonych, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- rozszerzenie oferty w zakresie kultury, sportu i realizacji ze względu na modernizację i remont obiektów kultury,
- poprawę bazy edukacyjnej dla młodzieży w związku z remontem i modernizacją obiektów szkolnych,
- poprawa jakości bazy leczniczej i warunków ekonomicznych funkcjonowania ośrodka zdrowia i gabinetów lekarskich
- zwiększenie dostępności do bazy turystyczno-rekreacyjnej,
- poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę i modernizację oświetlenia,
- poprawę zdrowia mieszkańców w związku z budową ujęć wody i sieci wodociągowej,
- tworzenie infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi przedsiębiorczości,
- rozwój infrastruktury niezbędnej dla rozwoju nowoczesnego rolnictwa poprzez budowę dróg, wodociągów i kanalizacji.

W Programie Rozwoju Lokalnego Powiatu Skarżyskiego takimi wskaźnikami będą:

- poprawa jakości dróg i mostów,
- poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza,
- poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez prowadzenie prawidłowej gospodarki lasami,
- poprawa jakości usług medycznych,
- poprawa bazy i oferty edukacyjnej,

- poprawa jakości życia mieszkańców
- wzrost zatrudnienia, dzięki poprawie infrastruktury i obsługi inwestora.

VI. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006 (OBLIGATORYJNIE) I NASTĘPNE PLANOWANE LATA (FAKULTATYWNIE)

PLAN FINANSOWY NA LATA 2004-2006

Lp.	Wyszczególnienie	2004 r. (w zł)	2005 r.	2006 r.
1.	Dochody własne w tym:	6 951	5 700	5 500
	- udział w dochodach z budżetu państwa	4177	4200	4250
	- dochody ze sprzedaży mienia	850	500	400
2.	Subwencje	29 297	29 300	29 300
3.	Dotacje na zadania zlecone i porozumienia	5 674	5 700	5 750
4.	Dotacje na zadania własne	2 471	760	760
I. Dochody (1+2+3+4)		44 393	41 460	41 310
II. Kredyty i pożyczki długoterminowe		1 300	-	-
Razem (I+II)		45 693	41 460	41 310
5.	Wydatki bieżące w tym płace i pochodne	42 514	40 384	40 106
6.	Wydatki inwestycyjne	2 781	747	1 027
III. Ogółem wydatki (5+6)		45 295	41 131	41 133
7.	Splata kredytów i pożyczek	327	219	81

8.	Splata odsetek od kredytów i pożyczek	71	110	96
IV. Ogółem (7+8)		398	329	177
Razem (III+IV)		45 693	41 460	41 310

PLAN FINANSOWY NA LATA 2007-2013 (prognoza)

Lp.	Wyszczególnienie	2007 r. (w zł)	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	214 r.
1.	Dochody własne w tym:	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
	- udział w dochodach z budżetu państwa	4 300	4300	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300
	- dochody ze sprzedaży mienia	200	-	-	-	-	-	-	-
2.	Subwencje	29 300	29 300	29 300	29 300	29 300	29 300	29 300	29 300
3.	Dotacje na zadania zlecone i porozumienia	5 800	5 850	5 900	5 900	5 900	5 900	5 900	5 900
4.	Dotacje na zadania własne	-	-	-	-	-	-	-	-
I. Dochody (1+2+3+4)		40 600	40 650	40 700	40 700	40 700	40 700	40 700	40 700
II. Kredyty i pożyczki długoterminowe		-	-	-	-	-	-	-	-
Razem (I+II)									

5.	Wydatki bieżące w tym płace i pochodne	36 164	39 129	39 154	39 178	39 201	39 225	39 250	39 433
6.	Wydatki inwestycyjne	4 189	1 286	1 323	1 311	1 299	1 287	1 275	1 183
III. Ogółem wydatki (5+6)		40 353	40 415	40 477	40 489	40 500	40 512	40 525	40 616
7.	Splata kredytów i pożyczek	162	162	162	163	163	163	163	82
8.	Splata odsetek od kredytów i pożyczek	85	73	61	49	37	25	12	2
IV. Ogółem (7+8)		247	235	223	211	200	188	175	84
Razem (III+IV)		40 600	40 650	40 700	40 700	40 700	40 700	40 700	40 700

VII. SYSTEM WDRAŻANIA

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem ponad kadencyjnym, określającym cele i programy działań na kilka lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Proces jego wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji z otoczeniem. Wdrożeniu programu towarzyszyć będzie jego ewaluacja, która będzie się opierać na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

Ze względu na swój długookresowy charakter wdrażanie założeń Planu Rozwoju Lokalnego jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych oraz elastyczności w dostosowaniu się do priorytetów w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Poszczególne projekty wdrażane są w oparciu o harmonogram realizacji projektów zawarty we wcześniejszej części niniejszego dokumentu. Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego obejmuje następujące podokresy:

1. 2004 – grudzień 2006
2. Styczeń 2007 – grudzień 2013.

Wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego zajmował się będzie Zarząd Powiatu Skarżyskiego przy pomocy podległych mu wydziałów, merytorycznie odpowiedzialnych za poszczególne zadania oraz jednostek organizacyjnych powiatu. Występować oni będą o środki finansowe na realizację działań, sporządzając właściwe projekty i wnioski, w czym pomagać im będzie Wydział Promocji i Rozwoju Powiatu.

Osiągnięty w wyniku współpracy Starostwa ze społecznością lokalną Plan jest dokumentem zawierającym konkretne zapisy zadań do realizacji, które zgodnie zawartym w nim harmonogramem będą sukcesywnie wdrażane na przestrzeni lat 2004 – 2006 oraz 2007 – 2013.

Realizacja Planu oparta będzie o zasadę subsydiarności (pomocniczości), co oznacza, że dopełnieniem środków własnych na realizację projektów będzie wsparcie środkami pochodzącymi z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa.

Realizacja Planu uzależniona jest więc od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych. Biorąc pod uwagę prognozę dopuszczalnej wysokości zobowiązań w poszczególnych latach i wysokość środków, jakie mogą być

wydatkowane bezpośrednio z budżetu, możliwości finansowe powiatu wskazują, że na realizację przyjętych celów zabezpieczone zostanie 25% wkładu w stosunku do uzyskanych środków wspólnotowych.

Zakłada się również, że nie wykonanie wszystkich zadań w latach 2004-2007 powoduje przesunięcie ich realizacji na lata następne.

VIII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Skuteczna realizacja Planu Rozwoju Lokalnego wymaga zapewnienia okresowej kontroli realizacji zadań i sukcesywnego dokonywania ich przeglądu. Proponuje się, aby Rada Powiatu corocznie dokonywała przeglądu realizacji projektów i zadań. Na podstawie wniosków z przeglądu, realizacja planu będzie oceniana, uzupełniana i aktualizowana. Zgodnie z przyjętą uchwałą za realizację Planu Rozwoju Powiatu odpowiada Zarząd Powiatu. Starosta sprawuje także nadzór merytoryczny nad urzędem i jednostkami organizacyjnymi powiatu odpowiedzialnymi za realizację zapisów Planu.

Ocena Planu Rozwoju Powiatu na lata 2004-2006 ma zapewnić kontrolę efektywnej realizacji przyjętych projektów, osiągniętych rezultatów i wpływu jaki wywierają podejmowane działania.

Program będzie podlegał ocenie w trzech fazach jego wdrażania: wstępnej, w trakcie realizacji i końcowej.

Monitoringiem i oceną będzie zajmowała się Komisja Budżetowo – Finansowa, Rozwoju Gospodarczego i Promocji Powiatu. Celem monitoringu będzie określenie faktycznych efektów zrealizowanych projektów w ramach Planu.

Poszczególni członkowie zespołu zadaniowego ds. rozwoju lokalnego co pół roku będą składać w/w Komisji raporty z przebiegu realizacji Planu w zakresie zadań, za które odpowiadają.

W zależności od potrzeb wynikających ze zmian istotnych uwarunkowań zewnętrznych lub wewnętrznych organizowane będą debaty z udziałem przedstawicieli społeczeństwa powiatu skarżyskiego. Poza tym raz na rok zespół zadaniowy zbierze się w celu oceny aktualności Planu Rozwoju Lokalnego.

Komisja do 31 stycznia każdego roku przygotowuje raport z realizacji Planu, dotyczący roku poprzedniego. W raporcie tym znajdują się w szczególności informacje o:

- skuteczności - kryterium to pozwala określić czy cele danego zadania (jak i całego Planu) określone na etapie programowania zostały osiągnięte,
- efektywności - kryterium to porównuje zasoby finansowe zaangażowane przy realizacji zadania i Planu z rzeczywistymi osiągnięciami zadania i Planu na poziomie produktu, rezultatu lub oddziaływania,

- użyteczności - kryterium to pozwala ocenić faktyczne efekty zadania i Planu na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania w nawiązaniu do wcześniej zdefiniowanych w Planie Rozwoju Lokalnego potrzeb i problemów.

W raporcie zawarte będą także rekomendacje i proponowane zmiany do Planu Rozwoju Lokalnego. Raport przed przedłożeniem Radzie Powiatu zostanie skonsultowany z Pełnomocnikiem ds. rozwoju lokalnego i członkami zespołu zadaniowego ds. Rozwoju lokalnego. Plan Rozwoju Lokalnego będzie aktualizowany uchwałą Rady Powiatu na podstawie rekomendacji i propozycji zmian zawartych w ww. raporcie. Monitoring będzie odbywał się na dwóch płaszczyznach.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych obrazujących postęp we wdrażaniu projektu oraz umożliwi ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w Planie Rozwoju Lokalnego.

Dane skwantyfikowane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostały, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, podzielone na trzy kategorie:

- **wskaźniki produktu**, które odnosić będą się do rzeczowych efektów działalności. Liczone one będą w jednostkach materialnych, np. długość odbudowanych dróg; liczba budynków poddanych rewitalizacji, itp.
- **wskaźniki rezultatu**, które będą odpowiadać bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia projektu. Takie mierniki będą mogły przybrać formę wskaźników materialnych lub finansowych.
- **wskaźniki oddziaływania**, które obrazować będą konsekwencje projektu i programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie będzie mogło odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z realizowanym projektem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających z realizowanego projektu (oddziaływanie pośrednie).

Monitoring finansowy dostarczy danych dotyczących finansowych aspektów realizacji projektu i programu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków.

Dane zawarte w tych raportach obejmować będą wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych z uwzględnieniem:

- wydatków poniesionych w okresie objętym raportem,
- wydatków poniesionych od początku realizacji zadania,
- procentowy stopień realizacji zadania oraz
- prognozę w tym zakresie na rok następny

Istotą raportowania jest sprawozdanie z postępu realizacji projektu. Wszystkie raporty monitoringowe, a w szczególności raporty roczne i końcowe, zawierać będą informacje na temat:

- aktualnego stanu i przebiegu realizacji projektu z wyszczególnieniem najważniejszych zadań, które faktycznie zostały zrealizowane w okresie do którego odnosić będzie się raport, a także zadań niezrealizowanych oraz planowanych na następny okres sprawozdawczy;
- postępu realizacji planu rzeczowego projektu mierzonego wskaźnikami ustalonymi w projekcie i umowie dofinansowania;
- finansowego wdrażania pomocy z uwzględnieniem całkowitych wydatków faktycznych poniesionych w okresie objętym raportem ;
- działań podjętych w celu zagwarantowania zgodności realizowanego projektu z politykami wspólnotowymi (udzielanie zamówień publicznych, polityka ochrony środowiska, polityka równości szans, pomoc publiczna);
- inicjatyw promujących interwencję danego funduszu strukturalnego w ramach wdrażania określonego projektu ;
- skuteczności stosowanych instrumentów realizacyjnych (ocena).

Władze samorządowe w trakcie wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczność uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Obszary działań w zakresie komunikacji dwustronnej i współpracy władz powiatu ze społecznością lokalną to:

- informacja o postępach wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego - każdy mieszkaniec miasta będzie miał możliwość uzyskania informacji o aktualnym stanie prac

wdrożeniowych Planu Rozwoju Lokalnego, wraz z wglądem w dokumentację (raporty monitoringowe, raporty ewaluacyjne),

- możliwość udziału mieszkańców w posiedzeniach Komisji (po wcześniejszym zgłoszeniu swojej obecności),
- podjęcie współpracy z mediami lokalnym - podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych przynajmniej raz w roku,
- informacje na stronie internetowej powiatu.

W prasie lokalnej i regionalnej, w telewizji regionalnej oraz w Internecie podawane będą systematycznie informacje na temat zaangażowania finansowego UE w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Planu Rozwoju Lokalnego. (Sprawy związane ze środkami informacyjnymi i promocyjnymi stosowanymi przez Państwa Członkowskie odnośnie pomocy z funduszy strukturalnych reguluje Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1159/2000.)

Aby osiągnąć cele związane z właściwą informacją i promocją Planu oraz ZPORR który finansowo zaangażowany będzie w jego realizację, stosowane będą między innymi następujące środki i instrumenty:

1. PUBLIKACJE - związane z realizacją konkretnych projektów.
2. INTERNET – podstrona internetowa z informacjami dotyczącymi osiągnięcia programu oraz wsparcia uzyskiwanego ze strony Unii Europejskiej. Podstrona ta zawierać będzie również informacje dotyczące zaangażowania funduszy strukturalnych na rzecz rozwoju regionalnego oraz linki do stron Komisji Europejskiej dotyczącej funduszy strukturalnych.
3. WSPÓŁPRACA Z MEDIAMI – prasą, lokalną telewizją, w celu upowszechnienia informacji związanych z wdrażaniem poszczególnych projektów, całego Planu oraz zaangażowania finansowego ZPORR w realizację programu.
4. BILLBORDY - informujące o zakresie realizowanego projektu i wsparciu ze strony Funduszy Strukturalnych. Billboardy będą umieszczone w miejscach inwestycji infrastrukturalnych, których całkowity koszt wynosi ponad 3 mln euro w przypadku projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Billboardy będą wyraźnie informować o zaangażowaniu funduszy Unii Europejskiej w realizację projektu. Tablica reklamowa (billboard) zostanie zastąpiona tablicą pamiątkową w ciągu 6 miesięcy od zakończenia prac inwestycyjnych.

5. STAŁE TABLICE PAMIĄTKOWE (w miejscach powszechnie dostępnych po zakończeniu realizacji projektu) - umieszczone zostaną w celu informowania opinii publicznej o dofinansowaniu projektu ze środków Unii Europejskiej. Forma i treść bilbordów oraz tablic pamiątkowych będzie zgodna z zapisami Rozporządzenia Komisji Europejskiej 1159/2000.
6. Logo UE, logo ZPORR – znajdować będzie się między innymi na:
- prowadzonej korespondencji z wszystkimi podmiotami w trakcie realizacji projektów w ramach ZPORR ,
 - publikacjach dotyczących realizowanego projektu w ramach Planu Rozwoju Lokalnego z finansowym zaangażowaniem środków ZPORR (np. ulotkach).

Instytucja Zarządzająca ZPORR zapewnia środki informacyjne i promocyjne w zakresie udzielonej pomocy z funduszy strukturalnych. Wykorzystywane środki informacyjne i promocyjne będą miały na celu przede wszystkim informowanie potencjalnych i faktycznych odbiorców pomocy o możliwościach wsparcia ze strony UE oraz informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy unijnej dla poszczególnych projektów i rezultatach tych działań.

IX. ZAKOŃCZENIE

Podstawowym celem Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Skarżyskiego jest stworzenie warunków do dynamicznego rozwoju gospodarczego i zapewnienie korzystnych warunków życia mieszkańców.

Poprawa obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej powiatu wymaga wielu różnorodnych działań. Plan Rozwoju Lokalnego zawiera tylko niektóre z nich, najważniejsze z punktu widzenia opracowującego go Pełnomocnika i członków zespołu ds. rozwoju lokalnego oraz społeczności lokalnej. Są to te zadania, które leżą w gestii powiatu i są możliwe do zrealizowania ze względu na dostępność własnych środków finansowych oraz możliwość dofinansowania z funduszy strukturalnych.

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem niezbędnym przy ubieganiu się o środki finansowe z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w zakresie Działania 3.1. (Obszary wiejskie) i 3.2. (Obszary podlegające restrukturyzacji) Priorytetu 3 Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. W chwili składania wniosku stanowi jego załącznik.

Wszelkie zmiany do Planu Rozwoju Lokalnego, po zatwierdzeniu go uchwałą Rady Powiatu Skarżyskiego, będą nanoszone w formie Aneksu do niniejszej uchwały.

Niniejszy Plan został opracowany przez Agnieszke Ziomek – Pełnomocnika ds. Rozwoju Lokalnego wspólnie z zespołem zadaniowym ds. rozwoju lokalnego w składzie:

- Alina Skuza – Skarbnik Powiatu
- Anna Odzienkowska – Sekretarz Powiatu
- Ryszard Sowa – Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Zagospodarowania Przestrzennego
- Urszula Piotrowska – Naczelnik Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- Leszek Detka – Naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu
- Lech Midura – Inspektor w Wydziale Promocji i Rozwoju Powiatu
- Tomasz Kieres – Dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych
- Małgorzata Półtorak – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- Roman Białek – Powiatowy Urząd Pracy